

NAŠ GLAS

Št. 1 · Leto XIII · 28. I. 1992

Poštnina plačana v gotovini

Mamila na pohodu?

V slovenskem tisku (npr. v Dnevniku, 20. januarja) so se pojavile vznemirljive novice o vse bolj obsežnem pojavljanju mamil v Sloveniji. Ob njih se zbujajo skrb in toliko bolj, ker naj bi tokrat mamila začela svoj pohod med osnovnošolci. Gotovo je prav, da mediji pravočasno opozorijo starše, vzgojitelje, učitelje in druge odrasle na ta problem.

Za kaj pravzaprav gre? Tokrat so "domiselni" razpečevalci pri iskanju novih odjemalcev drog brezobzirno izkoristili psihološko posebnost mladega človeka, ki ga še posebno pritegnejo živobarvne podobe iz živalskega in pravljničnega sveta. Šlo naj bi za serijo lepljivih sličic z imeni Blue Star, Red Pyramide, Window Line. Mamilo se nahaja na sličicah, ki si jih otroci s slino nalepijo na kožo. Ob stiku oslinjene sličice s kožo mamilo prodre neposredno v organizem. Kot navaja novinar v omenjenem časopisu, sličice delijo brezplačno (npr. po blokih).

Učinki omenjene droge – najverjetneje gre za LSD v blagi koncentraciji – so naslednji: halucinacije, hitra sprememba razpoloženja, bruhanje, nihanje telesne temperature.

Opozarjanje na ta pojav je zaenkrat v rokah posameznikov, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja. Zato dovolite tudi nam, da predlagamo odraslim in vsem odgovornim, da o vsakem pojavu drog nemudoma obvestijo zdravstveni dom ali policijo. Z mamili se vsekakor ne gre igrati!

Ivan Mirt
OŠ Leskovec

Ob slovenskem kulturnem prazniku

V letu 1991 smo bili soočeni z elementarnim barbarizmom, ki je ubijal človeško dostojanstvo in kulturo duha. Kljub temu ni zamrla naša dejavnost na področju kulture. Kot narod smo dosegli samostojnost in državnost, kar je tudi rezultat kulture slovenskega naroda.

Vsem kulturnim delavcem in občanom želim, da se ob kulturnem prazniku napolnimo z energijo in človečnostjo Slovencev in nadaljujemo ustvarjalno delo kot izvajalci ali uporabniki kulture našega naroda.

Predsednik
Zveze kulturnih organizacij Krško
Franc Černelič

Skupščina občine Krško, Zveza kulturnih organizacij Krško in Kulturni dom Krško vabijo vse občane na osrednjo prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika

v četrtek, 6. februarja 1992
ob 19. uri v Kulturnem domu Krško.

Na prireditvi bomo podelili letošnje Prešernove plakete, nato bo sledil Chopinov večer v izvedbi Acija Bertoneclja.

Naj se ne pozabi!

Slovenski izvršni svet je 23. januarja 1992 sprejel sklep o razpisu referenduma o nadaljnji usodi Jedrske elektrarne Krško. S tem je izzval Krčane in državljane, ki živijo v okolici tega objekta, pljunil je na njihove zahteve, pobude, strahove... Odgovornost je raje prevzel na državljane vse Slovenije, sam pa se je znebil kar nekaj skrbi. Vladi Republike Slovenije se ne bo več treba neposredno ubadati s Krčani, ker si bo po Pila-tovsko umila roke nad odločitvijo o zapiranju elektrarne, tudi za varnost njene obratovanja ali stanja bo očitno odgovornost skušala prevzeti na ljudstvo, finančne obveznosti, ki iz takega sklepa izhajajo, pa itak lažje prenesejo ministrske kakor delavske plače (po ocenah gre za 30-letno plačevanje okrog 25 % od prihodka štiričlanske družine), v skrajnem primeru če, ga ne bodo mogli vsiliti drugam, pa bodo imeli tudi lokacijo za trajno odlagališče tako nizko in srednje radioaktivnega odpadka, kakor tudi za iztrošeno gorivo. Vse skupaj bo ostalo v nuklearki, saj ga od tam ne bo nihče mogel odnesti! Stroj (NEK), ki bo zaradi neizpolnjene vrste mednarodnih obveznosti prisiljen v hladno

zaustavitev, pa bo še vedno jedrska naprava, polna žarčenja. Če bi imeli pripravljen kakršnokoli strokovno in ustrezno rešitev, bi modri ljudje pred svoje ljudstvo najprej pritresli vse zahtevane rešitve, dokumente in kar je treba podobnih reči, potem pa bi lahko z mirno vestjo samostojno sklenili, da jedrsko elektrarno v Krškem zaustavimo, ohladimo, razrežemo in pospravimo, na mestu, kjer je bila, pa zasejejo travo. Za tako rešitev bi glasovali vsi mi! V stroju, ki bo ob morebitnem uspešnem referendumu hladno zaustavljen, pa bo kemija opravljala svoj smrtno nevaren posel...

Od kod neki se mi je prikradla zami-sel, da ta referendum ne more biti uspešen za nikogar, pa če bo njegov izid kakršnenkoli? Pa ne da je to zaradi tolikih neurejenih reči v zvezi z elektrarno in očitno ignoranco vlade? Zato si kaže vsaj zapomniti imena ministrov, ki so skupaj z gospodom Lojzetom Peterle-tom sklepali o referendumu. Za kako kasnejše srečanje in obujanje spominov, ker se ljudje kaj radi odmaknejo od žerjavice in v novih foteljah kaj radi pozabljajo svoja prejšnja dejanja in be-sede.

**Vojko
Omerzu,
predsednik
Skupščine
občine
Krško:**

"Za občino Krško je predlagani referendum popolnoma nesprejemljiv, če bo tudi po treznem premisleku in razpravi v republiški skupščini ostala ista vsebina, kot jo je predlagal slovenski izvršni svet. O tako pomembni stvari, kot je JE Krško, lahko teoretično (glede na predlog slovenske vlade) odloča en sam državljani Republike Slovenije, saj zakon predvideva, da je odločitev sprejeta, če zanjo glasuje večina volilcev, udeleženih na referendumu.

Nikakor se ne morem strinjati s tem, da je jedrska elektrarna in njena usoda v rokah politike. Referendumska odločitev zame ni prava odločitev in če se že odločamo o zaprtju, se zavzemam za to, da to odločitev sprejme republiška skupščina, in sicer zaradi tega, da bomo vsaj vedeli za dvesto in več posameznikov (z imeni, priimki in naslovij), ki se bodo za takšen korak odločili. Poslanci republiške skupščine so gotovo bolje seznanjeni s celotno problematiko, zato iz svojega zornega kota lahko sprejmejo treznejšo odločitev."

**Franc Černelič,
predsednik IS SO Krško:**

"Izvršni svet Republike Slovenije je sprejel sklep o razpisu referenduma o zaprtju NEK in se pri tem ni oziral na naše pobude. Naši krajani morajo spoznati, da problem ni le zaprtje NE Krško, ampak njeno razstavljanje (dekomisija) in prostor, kjer bodo ostanki počakali naravne nevtralizacije. Zato mora biti morebitna referendumska odločitev o zaprtju jedrske elektrarne Krško vezana tudi na samoumevno strinjanje vsakega posameznika z dejstvom, da je lahko trajno odlagališče NS RAO tudi v njegovem kraju, če stroka pokaže, da je za to najbolj primeren.

Po drugi strani se morajo glasovalci jasno zavedati, kakšno finančno breme pomeni takšen ukrep in kako se bo to odražalo v davčnih in drugih bremenih občanov. Odločanje o NEK mora biti strokovno, s političnimi odločitvami oziroma s političnim igranjem in s spreminjanjem stališč pa lahko sebi in lastnemu gospodarstvu

naredimo zelo slabo uslugo. Javnost, po drugi plati, še do danes ni seznanjena z argumentiranimi spoznanji republiškega vodstva o Nuklearni elektrarni Krško.

V občini Krško smo pričakovali podrobno razpravo in tesno odločanje o prvi fazi dokumentov, na osnovi katerih šele lahko strokovnjaki izdelajo dokumente, ki bodo pokazali, kakšen obseg morebitnega skladišča NS RAO je potreben za varno obratovanje NE do leta 1995. Obravnava teh dokumentov bi odločevalcem dala prave podatke za sklepanje za ali proti izgradnji skladišča NS RAO.

Zelo tesen in po usklajevanjih dosežen sklep Skupščine občine Krško za prvo fazo dokumenta zelo jasno pove javnosti, da se organi izvršnega sveta in poslanci zelo resno in korektno, s polno odgovornostjo, odločajo o posegih v zvezi z NEK. Na skupščinski seji je bilo ponovno tudi evidentirano razočaranje nad neizpolnjenimi obveznostmi, ki jih je sprejela slovenska vlada, še zlasti zato, ker so v vladi člani, zadoženi za varno obratovanje objekta oziroma za varnost tudi po ustavitvi NEK.

Ponovno smo zahtevali, da mora biti čim prej zgrajeno trajno odlagališče NS RAO, znan postopek in financiranje dekomisije (razstavljanje), če gre za odločitev o prenehanju NE Krško kot energetskega vira." ■

Izvršni svet RS predlaga:

O NEK naj odločijo državljani

Istega dne, kot so se v krški skupščini odločali o spremembah občinskih planov v zvezi s širitvijo začasnega skladišča NS RAO pri NEK, je slovenska vlada obravnavala predlog za izdajo zakona o referendumu za zapiranje krške elektrarne z osnutkom zakona. Vodstvo krške občine, ki je za to izvedelo le iz javnih občil, je tega dne poslalo NUJNO SPOROČILO predsedniku IS RS Lojzetu Peterletu, v katerem ponovno opozarja, da ne dopušča odločanja o krški elektrarni mimo volje občanov naše občine. V celoti se sporočilo glasi takole:

Spoštovani gospod predsednik!

Prosim vas, da spodaj navedeno sporočilo danes posredujete

na seji Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije ob obravnavi predloga za izdajo zakona o referendumu za zaprtje Nuklearne elektrarne Krško do leta 1995 z osnutkom zakona.

Glede na program vlade, ki obravnava obratovanje Nuklearne elektrarne Krško, je SO Krško opravila javno razpravo v zvezi s širitvijo začasnega skladišča NS RAO v Krškem in se danes, 23. 1. 1992, odloča o spremembi in dopolnitvi dolgoročnega in srednjeročnega plana.

Želimo vas obvestiti, da smo, žal, le iz sredstev javnega obveščanja izvedeli, da Izvršni svet Skupščine R Slovenije danes obravnava predlog za izdajo zakona o referendumu za zaprtje NE Krško do leta 1995 z osnutkom zakona.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2400 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefaks (SO Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papiroti – vse iz papirja Krško, d.o.o. – Glasilo je oproščeno

temeljnega in posebnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23-91 z dne 25. junija 1991 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

Problematika v zvezi z zapiranjem in ustavitvijo NE Krško je bila večkrat obravnavana v SO Krško, kar je predvsem dobro znano zelo spoštovanim gospodom, podpredsedniku IS Skupščine R Slovenije, dr. Leu Šešerku, ter ministroma dr. Tomšiču in ing. Jazbinšku. Skupščina občine Krško je preko svojih poslancev že večkrat dala pobudo, da se problematika NE Krško celovito obravnava v skupščini Republike Slovenije, in sprejela sklep, da zaradi občutljivosti navedene problematike ne dopušča nikakršnega odločanja o NE Krško mimo občanov krške občine.

Predloga za izdajo zakona sicer ne poznamo, IS Skupščine R Slovenije pa želimo posebej opozoriti, da je SO Krško sprejela sklep, da bo možno NE Krško zapreti šele, ko bodo za njeno zaprtje ustvarjeni vsi potrebni pogoji, zlasti pa zgrajeno trajno odlagališče radioaktivnih odpadkov.

Ob dejstvu, da javno mnenje lokaciji trajnega odlagališča radioaktivnih odpadkov ni posebej naklonjeno, vas želimo opozoriti, da SO Krško zahteva, da se ob morebitnem referendumu v zvezi z zapiranjem NE Krško v referendumskem tekstu navede,

da državljani Republike Slovenije s pristankom na zaprtje NE Krško sprejemajo tudi trajno odlagališče RAO v svojem neposrednem okolju.

Predsednik IS SO Krško:
Franc Čermelič

Predsednik SO Krško:
Vojko Omerzu

Sporočilo je bilo poslano v vednost tudi predsedniku RS Milanu Kučanu, predsedniku slovenske skupščine dr. Bučarju, podpredsedniku Izvršnega sveta dr. Šešerku ter ministroma dr. Tomšiču in inž. Jazbinšku.

Kolikor nam je zanno, se vlada za to zahtevo ni zmenila, ampak bo republiški skupščini dala v obravnavo osnutek zakona o referendumu s preprostim vprašanjem: zaprtje do leta 1995 – DA ali NE, brez kakršnega koli vprašanja o obveznostih glede odpadkov.

Strokovnjaki in "strokovnjaki" si različno predstavljajo in ocenjujejo posledice zaprtja krške centrale. Navedli bomo dva primera.

Vlada v predlogu za izdajo zakona o referendumu, sklicujoč se na študijo Energija za Slovenijo – možnosti razvoja (izdalo Ministrstvo za energetiko), navaja oceno, da lahko že priprave (naložbe v izboljšanje učinkovitosti rabe energije) na ustavitev elektrarne do leta 1995 prinesejo prihranek pri porabljenih gorivih; Odbor za energetiko pri SAZU je na podlagi ISTE študije ocenil, "da bi bilo predčasno zapiranje JEK tehnično, ekonomsko in ekološko neutemeljeno" (gl. "Izjavo o Jedrski elektrarni Krško").

Vlada svojo odločitev, da predlaga referendum o zaprtju NE Krško, utemeljuje tudi z varnostnimi razlogi. Med nevarnostmi navaja poleg seizmično aktivnega področja lokacije in dvomov o kakovosti projektov in izvedbe še možnost vojnega napada na elektrarno. Te možnosti seveda ne gre kar tako zanikati, a da po zaprtju elektrarne ta nevarnost ne bi prenehala – elektrarna bo oddelje grobišče visoko radioaktivnih odpadkov – vedo na Krškem polju že srednje veliki otroci. Brez akademskih naslovov.

V osnutku zakona je za izvedbo referenduma predviden 21. junij 1992. Če bo slovenska skupščina sprejela zakon, bo vlada do takrat opravila javno razpravo "na podlagi gradiv, v katerih se celovito

Izjava o Jedrski elektrarni Krško

Odbor za energetiko pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) odgovorno in stalno spremlja dogajanja na področju proizvodnje in porabe energije v Sloveniji. V zadnjem času je nekajkrat obravnaval tudi problematiko slovenske elektroenergetike in s tem v zvezi elaborat "Energija za Slovenijo, možnosti razvoja". Med drugim je v tem dokumentu navedena tudi politično izbrana usmeritev na zapiranje Jedrske elektrarne Krško (JEK) do leta 1995.

Takšna usmeritev odpira vrsto tehničnih, energetskih, gospodarskih, ekoloških in mednarodnih vprašanj, zato želi odbor opozoriti javnost na naslednja dejstva:

1. Navedeni elaborat ni zadostna podlaga za celovito energetsko strategijo R Slovenije.

2. JEK pokriva okrog 22 % hrvaških potreb po električni energiji.

3. Za zaprtje JEK v sedanjih razmerah ne moremo pričakovati soglasja Hrvaške, ker zanjo brez uvoza energije ali gradnje nove 300 MW elektrarne ni nadomestila.

4. Uresničevanje energetske politike Slovenije brez JEK bi po strokovnih ocenah povečalo narodnogospodarske stroške najmanj za 4 milijone DEM. Spričo današnjega gospodarskega stanja je tudi jasno, da nadomestitev energije iz JEK z uvoženo energijo komajda prihaja v poštev.

5. Graditev nadomestnih energetskih objektov bi zahtevala čas od 7 do 10 let in bi povzročila tudi velike dodatne ekološke obremenitve v R Sloveniji.

6. Je Krško je skupaj s TE Šoštanj ključna nosilna elektrarna v južnem delu zahodnoevropskega elektro omrežja. Predčasna ustavitve JEK bi znatno zmanjšala sposobnost njegovega delovanja. To pa bi lahko pripeljalo do trajne izključitve Slovenije iz evropskega omrežja, s katerim obratujemo povezano že od leta 1974.

7. Podatki o obratovanju JEK, ki jo nadzirajo mednarodne agencije in druge strokovne organizacije, dokazujejo, da JEK deluje varno in zanesljivo, celo bolj kot večina tovrstnih objektov v zahodnem svetu.

Na podlagi navedenih dejstev Odbor za energetiko pri SAZU meni, da bi bilo predčasno zapiranje JEK tehnično, ekonomsko in ekološko neutemeljeno.

Odbor za energetiko pri SAZU

Predsednik in člani odbora:

akademik prof. dr. Janez Peklenik, prof. dr. Rudi Ahčan, prof. dr. Ferdinand Gubina, Savo Janežič, dipl. inž., doc. dr. Borut Mavko, prof. dr. Mitja Najžer, prof. dr. Peter Novak, prof. Dušan Ogrin, prof. dr. Milan Osredkar, prof. dr. Marjan Plaper, akademik prof. dr. Mario Pleničar, mag. Marjan Porenta, prof. dr. Danilo Ravnik, dr. Tine Stanovnik

(Delo, 19. 12. 1991)

predvidijo posledice in možni učinki ureditve pravic in obveznosti do Republike Hrvaške kot soinvestitorice Jedrske elektrarne Krško, energetskega prestrukturiranja Slovenije, zagotovitve nadomestnih virov električne energije, in proučijo vsa druga vprašanja o učinkih in posledicah odločitve, sprejete na referendumu". Ljudstvo naj se torej loti študija, se odloči in prevzame odgovornost. Za svoj ZA ali svoj PROTI.

Javna razprava je bila slabo obiskana!

Komisija za vodenje javne razprave o osnutku sprememb in dopolnitev dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Krško je pripravila poročilo

Metod Šonc, predsednik komisije: "Ugotavljam, da je komisija za vodenje javne razprave o osnutku sprememb in dopolnitev dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Krško zaključila svoje delo 27. 11. 1991, ko

je na svoji zadnji seji pripravila poročilo in sprejela zaključke z javnih razprav po krajevnih skupnostih. Komisija je bila imenovana 31. 5. 1990 za konkretno nalogo: seznaniti prebivalce vseh krajevnih skupnosti občine

Krško s problematiko NEK, še zlasti pa s problematiko začasnega skladišča NS RAO v ograji NEK. Osnovno gradivo, ki je bilo pripravljeno za javno razpravo v letu 1990, je predlagatelj, IS SO Krško (na zahtevo NEK), dopolnil z novimi stališči in dognanji ter s podatki, ki jih je zahtevala komisija. Ena od poglavitnih zahtev je bila tudi, da IS RS opre-

deli svoje stališče do celovite problematike NEK, predvsem do programa zaprtja NEK, rente in pa, kot najvažnejšega, programa izgradnje trajnega odlagališča NS RAO. Ker so se tako posebna komisija kot predsedstvo SO Krško in IS vključili v ta dogajanja, se je odločitev za pričetek javne razprave zavlekla do 23. 9. 1991, ko je SO Krško spre-

jela sklep, da se javna razprava izvede kljub temu, da Izvršni svet Republike Slovenije še ni sprejel dokončnih stališč do nobenega izmed vprašanj, ki smo jih imeli za nerešena.

V komisijo so bili imenovani: **Metod Šonc** (predsednik), **Silvo Mavsar** (namestnik predsednika) ter člani **Ljubomir Kovač**, **Jože Stibrič**, **Branko Vodopivec**, **Alojz Lekše** in **Mirko Zorič**. Ob imenovanju je skupščina komisiji naročila, naj javno razpravo izvede samostojno in si po potrebi pridobi strokovne sodelavce za tolmačenje tematike. Javno razpravo je že pred imenovanjem komisije začela OK SZDL Krško, a so akcijo 15. 5. 1990 prekinili. Po proučitvi poročil iz teh razprav je komisija sklenila celotno razpravo ponoviti in k sodelovanju pritegniti še predstavnike izvršnega sveta, Nuklearne elektrarne, Savaprojekta in zdravstvene službe. Obstoječe gradivo so dopolnili z novimi podatki ter mnenjem izvršnega sveta Slovenije o gradivu in o vskladiščenju parogeneratorjev. Komisija je zahtevala, da mora gradivo, namenjeno javni razpravi, vsebovati tudi podatke o reševanju trajnega odlaganja RAO in o nosilcih teh zaodržitev. Ravno tako je želela imeti odgovore na vprašanje, zakaj niso bili uresničeni vsi sklepi zborov krške občinske skupščine.

Na seji 9. julija 1991 so člani komisije zahtevali še, naj se ob-

činski izvršni svet pisno opredeli do gradiva in do rente kot trajnega vira za odškodnino, medtem ko naj strokovne službe prizadejim odgovorijo na vprašanje, zakaj niso bili upoštevani sklepi SO Krško v zvezi s širitvijo skladišča NS RAO, ki so pogojevali obratovanje nuklearke, in ali je bila v upravnem postopku kršena zakonodaja. Elektrarna je namreč kljub negativnemu soglasju dobila uporabno dovoljenje in dovoljenje za obratovanje. Zahtevali so tudi strokovno oceno stanja parogeneratorjev in roka, ko jih bo treba zaradi dotrajanosti zamenjati ali ustaviti.

Komisija za vodenje javne razprave se je o svojem delu pogovorila s predstavniki krajevnih skupnosti in skupno so ugotovili, da brez odgovorov na zgoraj našeta vprašanja in zahteve javne razprave ne more biti. O tem so obvestili tudi delegate občinske skupščine in ti so sklenili svojo izredno sejo v celoti posvetiti omenjeni problematiki. Na osnovi sej, sklicanih 16. in 23. septembra 1991, so delegati sprejeli sklep, da se kljub temu, da republiški izvršni svet vseh zahtev Krčanov v zvezi z nuklearko ni izpolnil, javna razprava o povečanju začasnega skladišča NS RAO v ograji NEK nadaljuje in konča do 31. oktobra 1991. Naj ob tem spomnimo, da je sklicatelj na skupščinsko sejo 16. septembra uspelo zva-

biti tudi člane slovenske vlade. Kaže pa, da je bil poglobitvi uspeh tega ministrskega obiska v tem, da so jim jih krški delegati nabrenkali in si začasno ohladili jezo, vzajemno pa so si nabrali novih zamer (opomba uredništva).

Komisija je javno razpravo po uskladitvi z vodstvi krajevnih skupnosti izpeljala, in to tako, da je sklic morala zaradi nesklepnosti ponoviti v KS Leskovec in Raka, medtem ko v KS Zdole in Senovo tudi ponovni sklic ni bil uspešen. V krajevnih skupnostih Krško polje in Veliki Trn so se odločili, da javne razprave ne bodo ponovno organizirali in so komisijo pooblastili, da pri končnem poročilu upošteva zapisnike javnih razprav, ki jih je maja 1991 organizirala OK SZDL. Iz krajevnih skupnosti Koprivnica so sporočili, da javne razprave ne bodo organizirali.

Iz razprav po krajevnih skupnostih je komisija zbrala naslednje zaključke:

1. Kljub javnemu in individualnemu obveščanju krajanov udeležba na sestankih ni bila dobra, razen na Raki, kjer pa so pričakovali razpravo o deponiji odpadkov, ki ni bila razpisana!

2. V skoraj vseh krajevnih skupnostih so udeleženci razprave obravnavali širšo problematiko in odnose med svojim krajem in občinskim središčem in njegovim vodstvom, čeprav lokalna problematika ni bila

tema razprave. Krajanje so jo indirektno pogojevali z Nuklearno elektrarno.

3. Povsod so udeleženci poudarjali zahtevo po renti kot individualnemu nadomestilu za negativni vpliv NE Krško na okolje. Kot obliko nadomestila so predlagali cenejši tok, odpis davkov, zdravniške preglede, gradnjo infrastrukture...

4. Zahtevali so večjo skrb za zdravstveno zaščito prebivalstva, pa tudi možnost preventivnih zdravstvenih pregledov zaradi sevanja.

5. Poudarili so zahtevo po varnem obratovanju NE Krško.

6. Meritve vpliva NEK v okolju morajo biti objavljene bolj pogljudno, s komentarjem.

7. Niso za predčasno zapiranje elektrarne, sploh pa ne po začasnem scenariju.

8. Krajanje žele aktivno sodelovati v reševanju problematike in ne pristajajo na to, da bi drugi odločali o njih, tudi ne z referendumom o NEK.

9. Krajanje bi se strinjali s širitvijo skladišča NS RAO znotraj ograje NEK, če se varnostni pogoji ne bodo zaradi tega poslabšali, vendar šele tedaj, ko bo rešena (znana) lokacija trajnega odlagališča NS RAO – v Sloveniji ali Hrvaški.

Poročilo je 27. novembra 1991 podpisal predsednik komisije za vodenje javne razprave Metod Šonc.

Sprejetje sprememb je pogoj, ni pa še dovoljenje za širitev skladišča

V krški skupščini so po dobrih dveh letih priprav in razprav pretekli teden (23. januarja) sprejeli spremembe in dopolnitve srednjeročnega in dolgoročnega občinskega plana, ki predstavljajo osnovo za pripravo dokumentacije za širitev začasnega skladišča NS RAO znotraj ograje jedrske elektrarne.

Razprava o spremembah planov je bila zaključena novembra lani. **Metod Šonc**, predsednik komisije, ki jo je vodila, je v skupščini ocenil, da "javna razprava ima določeno težo; čeprav je bila udeležba skromna, so pa bili v glavnem povsod navzoči predstavniki krajevnih skupnosti", in ti naj bi zastopali stališča krajanov. Kakšna so ta stališča, je navedeno v poročilu komisije za vodenje javne razprave, ki ga tudi objavljamo v tej številki. Tudi med delegati so bili nekateri enakega mnenja kot javnost. **Miran Resnik** (KS Krško): "To razpravo bi morali nadaljevati šele potem, ko bo znana lokacija za trajno odlagališče. **Jože Stibrič** (KS Dolenja vas) je tej zahtevi dodal še zahtevo po renti. **Silvo Mavsar** (Zeleni) se je zavzel, da skupščina ne sprejme dokumenta, ker nobeni od njenih zahtev republika ni ugodila, vodstvo občine pa je obtožilo, da je kljub temu znova predlagalo sprejemanje dokumenta zato, ker pristaja na trgovino – zaradi

denarja, ki na račun nuklearke priteka v proračun. Ta očitek je zavrnila **Ida Novak-Jerele** (LDS): "Besede o trgovanju so nizki udarci za to skupščino. To, kar občani zahtevamo, je popolnoma prav, ampak pač nismo imeli sreče, da bi na zadnjih volitvah izbrali take, ki bi nas bolj poslušali." **Branko Vodopivec** (SKZ–LS) se je opredelil proti širitvi skladišča: "Elektrarna naj kar varno obratuje, elektriko potrebujemo, ne potrebujemo pa širjenja začasnega skladišča. Če pa je elektrarna do polovice last Hrvaške, naj bo pol tudi njenih odpadkov.

Pol si jih naj takoj odpeljejo, potem pa sproti vsak drugi sod, in bomo imeli prostora v skladišču vsaj do konca tisočletja." **Danilo Siter** je v imenu stranke SKD podprl obratovanje NEK in predlagal, naj se renta iz Posavja nameni za osrednje odlagališče. **Maksimilijan Babič** je predstavil stališče SDP, namreč, da sprejetje sprememb in dopolnitev (morda kot izraz naše pripravljenosti na sodelovanje?) daje nekakšno zagotovilo za uresničitev naših zahtev. Predlagal je, naj se zahteva po renti, ki jo je za enega od dodatnih sklepov predlagal občinski izvršni svet, zaostri in postane zahteva po individualni renti, in ta naj se uveljavi takoj, ne pa šele po sprejetju Zakona o varstvu okolja. Vojko Omerzu (SSS) se ni strinjal, da bi bila širitev začasnega skladišča dopustna šele tedaj, ko bo znana lokacija za

trajno odlagališče. "Če bi bilo to znano, potem širitev ne bi bila potrebna. Mi se odločamo samo o tem, da omogočimo naši vladi uresničiti njen program, da bo do leta 1995 to urejeno. Če pa ne bo, bo polagala račune skupščini republike." Poleg tega občinsko skupščino zavezujejo tudi njeni lastni sklepi, je menil V. Omerzu. "Če danes ne sprejmemo sprememb in dopolnitev planov, potem moramo sprejeti sklep, da se elektrarna TAKOJ ustavi, saj smo tak sklep sami sprejeli 23. marca 1991."

Ob vseh dosedanjih razpravah o tej problematiki, tudi ob tej zadnji, ne gre prezreti dejstva, da je skupščina dvakrat ravnala v nasprotju s svojimi odločitvami. Prvič, ko je sklenila nadaljevati javno razpravo, čeprav republika ni izpolnila zahtev, ki jih je občinska skupščina postavila kot pogoj za nadaljevanje razprave. Drugič pretekli teden, ko je ob enako neizpolnjenih pogojih sprejela spremembe in dopolnitve planov. Morda so delegati preprosto že naveličani te zadeve in so jo hoteli spraviti z dnevnega reda. Ali pa so se jim zdeli dovolj tehtni argumenti, ki jih je v imenu občinskega izvršnega sveta navedel Franc Jenič: "IS se je odločil, da da to na skupščino, ker s tem še ni mogoče dovoliti gradnje; odločitev o tem pride na vrsto s spremembami in dopolnitvami Odloka o ureditvenem načrtu NEK, in tudi o sprejetju tega odloča občinska skupščina in šele nato ustrezni republiški organi odločajo o gradnji skladišča. V takem zaporedju aktivnosti vidi občinski IS vse možnosti, da lahko občinska skupščina aktivno sodeluje v procesu in s svojimi nadaljnjimi sklepi uveljavlja že sprejete usmeritve. Morebitne interventne republiške odločitve – o obstoju te možnosti smo slišali, ko je bila v skupščini na obisku republiška delegacija – lahko občinske pristojnosti bistveno zmanjšajo."

Nekateri so to zadnje (in morda še kaj drugega iz razprave) imeli za pritisk na delegate, drugi pa ne. Kakorkoli že, sklep je tak, kot smo zapisali v uvodu, sprejeli so ga vsi trije zbori, čeprav DPZ šele v tretjem poskusu po dvakratnem usklajevanju. Vrata pa, kot zagotavlja IS, se s tem še niso zaprla, še je možen NE širitvi skladišča, če bo kazalo, da je tako bolj prav.

Prof. dr. Stanko Buser:

V Krškem ne more biti stalno odlagališče

Na našem koncu je ves čas prisotna bojazen (zanjo smo ponovno slišali tudi v skupščini ob sprejemanju sprememb in dopolnitev občinskih planov), da se z začasnim skladiščem NS RAO pri krški elektrarni na koncu morda ne bi zgodilo to, da bi postalo trajno odlagališče. Prof. dr. Stanko Buser, strokovnjak za to področje, ima to bojazen za neutemeljeno. V pismu predsedniku SO je sporočil naslednjo oceno:

"V zvezi z radioaktivnimi odpadki, ki nastajajo v NE Krško, dajem Vam in vsem poslancem Vaše skupščine kot strokovnjak in ocenjevalec študij za odlagališča teh odpadkov naslednjo izjavo:

V Krškem oziroma ob tamkajšnji jedrski elektrarni ne more biti nikoli stalno odlagališče nizko in srednje radioaktivnih ter seveda tudi ne visoko radioaktivnih odpadkov iz naslednjih razlogov oziroma kriterijev:

- talna voda,
- prisotnost in bližina aktivnih prelomov,
- seizmičnost,
- neugodna kameninska podlaga in njena debelina,
- poselitev,
- površinske vode – rušilnost, – kmetijstvo."

Dodatni sklepi,

sprejeti skupaj s spremembami in dopolnitvami planov:

- Z morebitnim sprejetjem sprememb in dopolnitev Odloka o ureditvenem načrtu NE Krško se sprejme le ZACASNA razširitev skladišča NS RAO znotraj ograje NEK do leta 1995, kar je tudi v skladu z vladnim programom.
- Navedena problematika se nadalje rešuje ob aktivnem sodelovanju krajanov. Skupščina ne pristaja, da bi drugi odločili o tem, in tudi ne z referendumom.
- Razrešiti se mora vprašanje rente.
- Zagotovljena mora biti popolna varnost v času obratovanja, zaustavitve in zapiranja NE Krško.
- Skupščina občine Krško obvesti predsednika Predsedstva, predsednika Skupščine in predsednika IS R Slovenije, da aktivnosti v zvezi z iskanjem lokacije trajnega odlagališča NS RAO ne potekajo po vnaprej zastavljenem terminskem planu.

Na kratko o zasedanju SO 12. decembra

Na zadnjem lanskoletnem zasedanju je občinska skupščina sprejela odlok o pogojih za urejanje prostora za tovarno Videm, osnutek republiškega dogovora o usklajevanju davčne politike in občinskega odloka o davkih občanov, osnutek odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki in osnutek odloka o javnem redu in miru. Vsi trije zbori so izvršnemu svetu dali soglasje za najetje dolgoročnega posojila v višini 1.770.000 SLT za gradnjo vodovoda Kostanjev-Zdole. Za direktorja Zdravstvenega doma Krško so imenovali dr. Rudolfa Ladiko.

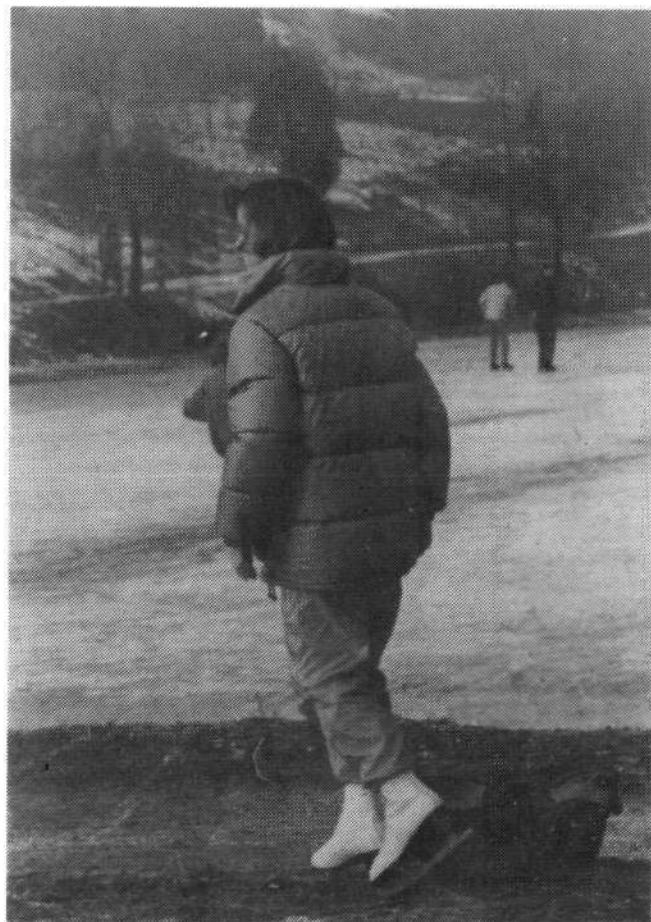

Foto: Črt Cargo

Krški gasilski dom postaja središče

Ko smo poleti 1991 opazovali prireditve ob slovesni otvoritvi prenovljenega gasilskega doma v Krškem (ob proslavi 120. obletnice ustanovitve društva), je verjetno malokdo upal misliti, da bo ta stavba tako hitro zaživela, kot se je to dejansko zgodilo. Najbolj očitno se je to pokazalo ob novoletnih prireditvah dedka Mraza, ki so jih člani krškega gasilskega društva organizirali skupaj z bližnjim vrtcem na Bohoričevi. Nekaj dni zapored se je v dvorani nad gasilskimi garažami vrstil zabavni program, otrok in njihovih staršev pa je bilo čedalje več. Žareče oči in veselje nad dogodkom, igrami, razdeljenimi sladkarijami, druženjem... so gotovo lahko dostojna zahvala vsakomur izmed prizadevnih organizatorjev, ki itak niso računali na drugačno nagrado. Nekaj je pač še ljudi, ki so pripravljeni delati kar tako, nekomu v veselje. In med njimi so gotovo tudi člani krškega gasilskega društva.

Niso pa novoletne prireditve za otroke edino, kar se dogaja v domu. Že omenjeni vrtec z Bohoričeve je tam našel ustrezen prostor za svoje prireditve in roditeljske sestanke, ki so šele sedaj bolje obiskani, krajevna skupnost ima sejno sobo za svojo dejavnost, ob namiznem tenisu se zbirajo mladi, ki se sicer družijo v krogu vrstnikov, a vendar ne čisto brez navzočnosti odraslih gasilcev... Na svoj račun je prišla delavska univerza, ki zgornjo dvorano najema za predavalnico svojim slušateljem, za prostor se zanimajo tudi rekreacijske skupine... Gasilci za letos načrtujejo še organizacijo proslave ob slovenskem kulturnem prazniku, ob materinskem dnevu, ma-

škarado in še kaj. S takimi prireditvami namepravajo zaslužiti za svojo redno dejavnost.

Vsako nedeljo ob devetih se člani gasilskega društva srečajo v svojem domu. Vodstvo namreč trdi, da društvo živi samo, če se ljudje srečujejo. Pride jih osemnajst, dvajset ali več, pregledajo motorne črpalke, natočijo gorivo v avtomobilske rezervoarje, opravijo kako drobno delce v znak pozornosti do ostarelih članov, se dogovorijo o delu, ki jih še čaka... Zbiranje je bolj klubsko, a kljub temu vodijo evidenco o tem, kdo prihaja. Ta v preteklih letih ni bila potrebna, ker so med gradbenimi deli za obnovo doma vodili evidenco delovnih ur. Prijelo se je ime "šihna knjiga", gasilcev pa so se očitno še koreniteje prijele delovne navade, saj kaže, da jim ni nič pretežko! Skrbijo za svoje društvo, opremo, podmladek in dom, kjer imajo lokalno središče življenja, kakršnega je kraj že dolgo pogrešal. Slišati je bilo o napaki, ki da je bila storjena, ko so opustili stari stavbi TVD Partizan in DKD Svoboda na Vidmu. Takrat sta odmrli tudi društvena dejavnost in družabno življenje, saj v novem kulturnem domu nekako niso našli pravega prostora zase.

Kraj pa tako središče, rekli bi zbirališče, kamor ljudje radi zahajajo in kjer se počutijo prijetno, nujno potrebuje. Kljub temu, da smo vsi preobremenjeni z delom in skrbmi in da se od otroških let po malem spreminjamo v televizijske malikovalce! Zato samo upamo, da življenje, ki se je razmahnilo v prenovljeni zgradbi krškega gasilskega doma, ni le plod začetnega navdušenja in da bo pognalo korenine. Karkoli je že tisto nekaj, kar gasilci imajo v sebi (kot posamezniki in kot organizacija), kar jim ne da miru in z njimi vedno zaživi ves kraj, smo lahko veseli, da se je njihova zagnanost ob gradbenih delih samo še utrdila in upamo lahko, da jo bo vodstvo znalo ohraniti.

ZA UČENCE oš KOPRIVNICA JE BIL 27. LISTOPAD DOKAJ POMEMBEN DAN.

Obiskali smo Slovin Bizeljsko - Brežice. Sprejel nas je prijazen vodič in nam pokazal dve vinski kleti od trinajstih, ki so razgubljene še drugod po Sloveniji. Stekleničijo alkoholne in brezalkoholne gazirane pijače. Na koncu so nam dali za pokušino kokto.

Od tukaj smo se odpravili v Adrio, kjer delajo luksuzne kamp prikolice različnih dimenzij in jih največ izvažajo na zahod. Naša naslednja postaja je bil srednjeveški grad. Najbolj všeč nam je bila grajska kapela in čudovita baročna dvorana. Videli smo tudi ostanke iz rimskih časov, iz časa kmečkih uporov, takratno orodje in orožje. Imajo ostanke Rimljanov, ki so jih našli na Velikem Kamnu. (Sabina Božičnik, 8. r. OŠ Koprivnica)

Delavska univerza ponovno vpisuje

Na delavski univerzi se šola lahko začne tudi pozimi. Lahko se vpišete v osnovno šolo za odrasle (6., 7. in 8. razred), ki je brezplačna, ali v tečaj cestnoprometnih predpisov za voznikiški izpit, tudi brezplačen. Če pa ste pripravljeni svoje izobraževanje sami financirati, lahko izbirate med naslednjimi tečaji: angleščine, nemščine in italijanščine, slovenščine za tujce, za voznike motornih čolnov, za voznike viličarja, za voznike motornih vozil kategorije B, osnov knjigovodstva, vodenja poslovnih knjig v obrti in podjetju, strojepisja, računalništva, šivanja in krojenja in še česa drugega - po dogovoru. Prijave sprejemajo do zasedbe prostih mest. Delavska univerza Krško, Cesta krških žrtev 15, tel. 31-152.

Srečanje predsednikov z novinarji:

Skupščinska zasedanja preko kabelskega sistema

Tudi letos sta (14. januarja) krški župan in predsednik izvršnega sveta povabila novinarje, ki poročanje o dogajanju v krški občini, na ponovno srečanje. Vsi ti dogodki so povsod običajno prijetni, ker se jih še (ali že) drži pridih prazničnega vzdušja in se, trenutku primerno, gostitelji in gostje trudijo, da bi bili drugi z drugimi prijazni. Tam, kjer se jim zdi to potrebno, pa oboji le najdejo način, da z izbranimi besedami povedo, kaj jih žuli. Novinarjem sta torej krška funkcionarja priznala, da se trudijo delati objektivno, da so tudi med vojno korektno in profesionalno opravljali svoje dolžnosti in da ni logično, če se vsi z vsem strinjamo. Zato pa dobro dene, če si po prvi jezi človek nekoliko prišpičene misli komentatorjev še enkrat prebere in skuša iz njih potegniti tisto, kar mu lahko koristi.

V razgovoru so predsednika in naši novinarski kolegi izmenjali zamisli o tem, kakšno delo nas pravzaprav vse skupaj čaka v prihodnjem letu. Našteli smo volitve, pred katerimi bo treba predstaviti kandidate in programe tako parlamentarnih kot izvenparlamentarnih strank, reorganizacijo lokalne samouprave, ki bo marsikomu zaradi nepoznavanja in zaletavosti prinesla razočaranje, pomoč pri javnih razpravah, saj je na zbere občanov težko pritegniti želene množice ljudi, zato jih je treba preko medijev natančno seznanjati s problematiko. S čim se bomo še ukvarjali? Delovni program izvršnega sveta bo imel poudarek predvsem na socialni komponenti, pomoči pri odpiranju novih delovnih mest in na ekologiji. Tudi nismo vsi skupaj uspeli slovenske javnosti prepričati o pomenu in bistvu problema jedrske elektrarne.

Novinarji so natresli nekaj želja, katerih izpolnitev bi njim olajšala delo, pritožili so se nad neagresivnim pristopom posavskih funkcionarjev do sredstev javnega obveščanja, ki da ne znajo zasipati z informacijami. Pri tem niso boljše niti podjetja. Tako se nekatera informacijsko izolirajo in ne vidijo, da bodo storjeno škodo le stežka popravila. Informacija je namreč to, kar je, samo dokler je sveža. To pa je takrat, ko se nekaj zgodi. Če je ugodna ali neugodna – dati jo je treba! V prid informacijskemu odpiranju smo slišali tudi, da vodstvo občine razmišlja o uporabnosti kabelskega distribucijskega sistema za rednejše informiranje prebivalcev. Treba je sicer še zaključiti začete investicije (napeljave) v Leskovcu in Dolenji vasi, a v ta informacijski sistem bo vključenih okrog 10.000 ljudi, in to kaže izkoristiti. Za začetek so (23. januarja) posneli zasedanje skupščinskih zborov. Računajo, da bodo z razmahom sistema neposredni prenosi skupščinskih sej povsem samoumevna reč in le del v celovitem lokalnem kabelskem informacijskem sistemu.

Sicer pa so novinarji iz svojih izkušenj ocenili, da je Posavje kot regija vendarle uspelo zaživeti in morda bo koga pogrela celo zamisel enega od naših kolegov o tem, kako bi jo kazalo nekoliko razširiti, zaokrožiti in okrepiti z Radečami, Laškimi in delom Kozjanskega. ■

Ureditveni načrt za pokopališče Brestanica

Pretekli teden je skupščina sprejela ureditveni načrt za pokopališče v Brestanici. Pokopališče bodo urejali po fazah, v celoti bo na njem 659 pokopnih mest. Poleg enojnih in dvojnih grobov bo imelo še zid za žarne pokope, površino za raztros, za grobišče, za pokope v primeru katastrofe, mrliško vežico, fontano, osrednji prostor s križem in senčnico.

K odloku samemu delegati niso imeli nobenih pripomb, pač pa k temu, da je bilo to pokopališče uvrščeno v obdelavo. **Marjan Arh** je spomnil izvršni svet, da je enako zahtevo ob sprejemanju letnega plana imela tudi KS Leskovec. **Franc Jenič** je pojasnil, da je brestaniško pokopališče prvo pač zato, ker je dokumentacija zanj v izdelavi že od leta 1988, da pa bodo sledila tudi ostala pokopališča v občini; podpisana je že pogodba za izdelavo dokumentacije za pokopališče Leskovec.

Delegati dobili sklepe Otroškega parlamenta

Delegati so tokrat dobili tudi informacijo o zasedanju 2. otroškega parlamenta, ki je bilo 15. novembra lani. Otroški parlament je sicer na svojem zasedanju izvolil delegacijo, ki naj bi zaključke predstavila odraslim poslancem na enem od njihovih rednih zasedanj, predsedstvo SO Krško pa je januarja sklenilo, naj delegati zborov o zasedanju Otroškega parlamenta in njegovih zaključkih dobijo pisno informacijo. Vsebine tu ne bomo navajali sa, smo o zasedanju in njegovih zaključkih v Našem glasu že poročali.

Sekretar SNZ odhaja pred iztekom mandata

Na skupni seji 23. januarja so zbori občinske skupščine razrešili funkcije sekretarja sekretariata za notranje zadeve Franca Pavlina, ki se je odločil oditi na novo delo. Za v. d. v tem sekretariatu so imenovali Marjano Breznik, dipl. pravnico.

Zima na krškem ribniku (Foto: Črt Čargo)

Bencinski servis v Brestanici buri duhove

V skladu z novo zakonodajo mora lastnik brestaniškega bencinskega servisa svoje naprave do konca letošnjega leta obnoviti tako, da bodo vse cisterne imele dvojne stene. Če se to ne bo zgodilo, bodo morali inšpektorji objekt v začetku leta 1993 zapreti. Žal pa je na sedanji lokaciji bencinski servis v Brestanici sila utesnjen, ima premajhne skladiščne zmogljivosti in menda samo obnova ne pride v poštev. Treba ga je prestaviti nekam drugam, jedro spora pa je nova lokacija. Interesi zanjo in stališča stroke si očitno preveč nasprotujejo. Petrol bi namreč svojo črpalko najraje videl čim bližje mostu čez Savo in seveda prometu z regionalke.

Brestaničani bi jo najraje imeli pod odcepom proti Dorcu in dolgo je kazalo, da bo to tudi možno. Žal se te želje ni dalo uresničiti, ker je na omenjenem kraju menda premalo prostora za vse, kar se bo na koncu tam znašlo: križišče – odcep za TES, avtobusno postaja-

lišče, nova trasa ceste proti Jetnemu selu, bencinski servis z ustreznim, predpisanim odnikom od ceste in z odstavnim pasom ter rudniška ozkotirna železnica s svojimi t.i. blodečimi podzemnimi tokovi, o kateri se še nič ne ve, kdaj bo ukinjena.

Krajanje Brestanice imajo seveda svoje želje in tem nič ne ustreza naslednja predlagana lokacija: nasproti nekdanjega gostišča Krese, ki bi bila menda po veljavnih pozitivnih tehničnih predpisih uporabna, nikakor pa ne krajinsko primerna. Tudi strokovna služba v Ljubljani je to zamisel na razgovoru 23. januarja odločno zavrnila. Naslednja možna in predlagana lokacija za nov bencinski servis je od te še okrog tristo metrov bolj proti Metalni. Z njo pa se Brestaničani ne strinjajo in izvedeli smo, da je tudi okoličani skoraj gotovo ne bi bili veseli.

Videli smo pismo predsednika sveta KS Brestanica, Mirka Avsenaka, v katerem so nanizani protesti in zahteve krajanov, videli pa smo tudi utemeljitev zavrnitve predlagane variante pod Dorcem, ki sta jo v imenu Savaprojekta podpisala Peter Žigante, direktor, in Andrej Špiler, strokovni delavec. Jasno je, da bi bila nova črpalka na tej lokaciji ravno tako utesnjena, kot je na sedanji.

Do odločitve o tem, kje bo nova lokacija tega objekta, bo verjetno treba priti z veliko strpnosti, pogajanjem in razumevanjem, tako za stališča stroke kot za želje in potrebe Brestančanov.

Spremembe in dopolnitve zakona

Skupščina Republike Slovenije je dne 27. 12. 1991 sprejela spremembe in dopolnitve Zakona o dohodnini in te so začele veljati 1. 1. 1992; določbe nekaterih členov se uporabljajo že pri odmeri dohodnine za leto 1991.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini je bil objavljen v Uradnem listu RS, štev. 34/91-I, osnovni zakon pa v Uradnem listu RS, štev. 48/90.

1. Dohodnina

Določbe zakona, ki opredeljujejo osnovo za dohodnino, so dopolnjene tako, da se poleg prispevkov za socialno varnost upoštevajo tudi posebni prispevki, ki so jih zavezanci dolžni plačevati po zakonih, sprejetih po uveljavitvi zakona o dohodnini. Ker so fizične osebe iz neto oziroma bruto osebnih dohodkov, od pokojnin in od katastrskega dohodka dolžne plačevati prispevke solidarnosti za odpravljanje posledic poplav v letu 1990, posebni prispevek solidarnosti v letu 1991 in prispevek za povračilo škode, povzročeno z vojaško agresijo na Republiko Slovenijo, se letni zneski plače, pokojnine in katastrskega dohodka pred vštetenjem v osnovo za dohodnino zmanjšajo še za plačane navedene prispevke.

Spremenjena je tudi določba zakona, ki omogoča zniževanje osnove za dohodnino v okviru deleža za sredstva, vložena v nakup vrednostnih papirjev. Osnova naj bi se znižala za sredstva, vložena v nakup delnic in obveznic, ne glede na to, pri kom so bile kupljene. Zniževanje po vsakem vrednostnem papirju oziroma potrdilu o vplačilu deleža ali vloge se bo priznavalo samo enkrat.

Z novimi rešitvami se razširjajo tudi nameni, za katere se lahko v okviru deleža znižuje osnova za dohodnino. Tako se bo osnova lahko znižala tudi za znesek sredstev, ki ga zavezanec davka iz kmetijstva vloži v preureditev prostorov v turistične namene, v gra-

ditev in adaptacijo gospodarskih poslopij ter v nabavo kmetijske mehanizacije in naprav, zmanjšan za višino sredstev znižanega katastrskega dohodka pri davku iz kmetijstva. Med navedene namene so vključena tudi sredstva, ki jih zavezanci za dohodnino porabijo za povečanje svoje socialne varnosti na področjih pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega varstva in zaposlovanja, vendar le, če so plačana pravnim osebam s sedežem na območju Republike Slovenije.

V kategorijo vzdrževanih družinskih članov so vključeni še otroci oziroma posvojenci, starejši od 18 let, ki se ne izobražujejo in so za delo sposobni, če so prijavljeni pri službi za zaposlovanje in živijo s starši oziroma posvojitelji v skupnem gospodinjstvu ter nimajo lastnih sredstev za preživljanje.

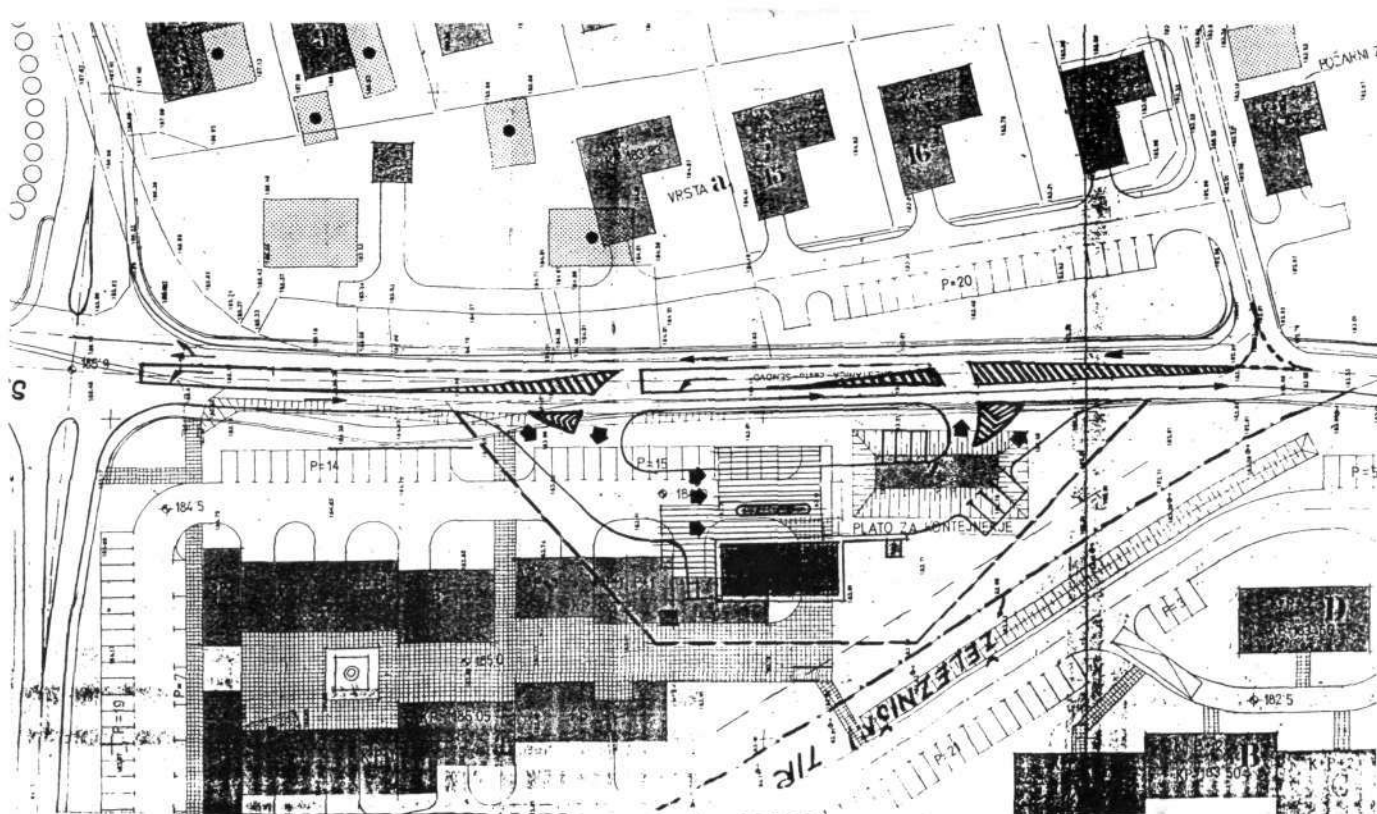
V 11. členu Zakona o dohodnini je določeno, da se dohodki, ki jih je zavezanec prejel za dela, ki jih je ustvarjal dlje kot eno leto, oziroma dohodki, ki izvirajo iz preteklih let, razdelijo na toliko enakih delov, kolikor let je delo ustvarjal oziroma za kolikor let je prejel dohodke, vendar za največ pet let. V primerih, ko se prejemek nanaša na daljše obdobje, npr. pokojnina, izplačana za 10 let v enem letu, dosedanja ureditev povečuje progresijo. Po sprejeti spremembi se omejitve delitve na največ pet let črta in sedaj velja, da se dohodki iz več let delijo na toliko enakih delov, na kolikor let se dejansko nanašajo.

2. Obdavčitev posameznih vrst dohodkov

Po sprejetih spremembah se stimulacije in ugodnosti, ki jih prejemajo delavci iz delovnega razmerja, kot so omogočanje poceni

uporabe službenega vozila za privatne potrebe, plačevanje dopustov oziroma potovanj, plačevanje višjih zavarovalnin, plačevanje dragih študijev itd., štejejo za prejemke v zvezi z delovnim razmerjem in vključujejo v osnovo za davek od osebnih prejemkov.

Po prej veljavni določbi zakona se olajšava za vzdrževane družinske člane upošteva pri izplačilu osebnih dohodkov tako, da se akontacija dohodnine obračuna od nižje osnove, za 10 %, če zavezanec vzdržuje enega člana, oziroma za 15 %, če vzdržuje več družinskih članov. Z novimi rešitvami v zakonu se bodo olajšave za vzdrževane družinske člane upoštevale pri izplačilu plač in pokojnin v odstotku, ki zavezancu pripada pri odmeri dohodnine po 8. členu zakona, tj. za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana se osnova zmanjša za znesek, ki znaša 8 % povprečne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za predpretekli mesec. Za vsakega nadaljnjega otroka se olajšava poveča za 2 % navedene plače. Za otroke, ki nadaljujejo šolanje izven kraja stalnega bivališča, se olajšava poveča še za 4 %. Za otroka, motenega v telesnem in duševnem razvoju, znaša olajšava 20 %,

Ce bi upoštevali želje Brestaničanov, bi odpadel odstavni pas

o dohodnini

za otroka, trajno nezmožnega za delo, pa 50 % navedene plače. Na enak način se bo med letom upoštevalo zmanjšanje osnove za dohodnino invalidom s 100-odstotno telesno okvaro: osnova se zmanjša za povprečno plačo zaposlenih v Republiki Sloveniji za predpretekli mesec, zavezancem po dopolnjenem 65. letu starosti pa se osnova zmanjša za 8 % navedene plače. Na ta način naj bi se med letom plačana akontacija dohodnine čimbolj približala odmerjeni dohodnini in ne bi prihajalo do večjih predplačil.

Glede obdavčevanja prejemkov učencev in študentov za občasna in začasna dela je v spremembah zakona sprejeta rešitev, ki omogoča oprostitve plačila davka pod pogojem, da so prejemki izplačani preko študentskih ali mladinskih organizacij, ki opravljajo dejavnost posredovanja dela na podlagi pogodbe o koncesiji v skladu s predpisi na področju zaposlovanja. Takšna rešitev omogoča izvetje iz obdavčitve prejemkov učencev in študentov na obvezni oziroma počitniški praksi, če so ti prejemki izplačani preko navedenih organizacij.

Zavezancem davka iz kmetijstva se trajanje olajšave za investicijska vlaganja poveča od dveh na štiri leta, torej enako, kot to velja za zavezance davka iz dejavnosti.

Po sprejetih spremembah bodo fizične osebe, ki imajo zemljišča na območju Republike Slovenije, niso pa njeni rezidenti in zaradi tega tudi niso zavezanci za dohodnino, plačevale davek iz kmetijstva po najnižji stopnji iz progresivne davčne lestvice za dohodnino, t. j. 19 %.

V zakon so pri odmeri davka iz dejavnosti vnesene tudi spremembe glede priznavanja reprezentančnih stroškov, vključenih dol-

goročnih rezervacij, povečanega odstotka znižanja davčne osnove za vlaganje lastnih sredstev v nabavo osnovnih sredstev ter podaljšanje dobe, za katero se to znižanje priznava. Enako kot za pravne osebe so se opredelile tudi olajšave za zaposlovanje delavcev in invalidov.

Olajšava za pričetek opravljanja dejavnosti bo pripadala začetniku, ki je že enkrat opravljal dejavnost, če mu po takrat veljavnih predpisih takšna olajšava ni bila priznana.

Po novih določbah se bo dobiček samostojnih kulturnih delavcev ugotavljal tako, da se bo prihodek, dosežen z ustvarjanjem kulturnih vrednot, zmanjšal za normirane 40-odstotne odhodke. To bo imelo za posledico izvetje teh zavezancev iz obveznosti vodenja poslovnih knjig. Na enak način se bo ugotavljal dobiček še za nekatere druge zavezance: zasebne raziskovalce, samostojne športnike, samostojne športne delavce, zasebnike, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno dejavnost in duhovnike, zavezance, ki opravljajo domačo in umetno obrt, sprejemajo goste na prenočevanje v zasebnem gospodinjstvu oz. kmečkem gospodarstvu, dosegajo dohodek s čebelarstvom, vendar pod pogojem, da ne zaposlujejo delavcev.

Do 1. 1. 1994 se ne bo plačeval davek od dobička iz kapitala, doseženega s prodajo vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu.

Po prej veljavnih določbah zakona o dohodnini se vsi prejemki, ki jih zavezanci prejmejo za več let, razen najemnine, obdavčijo v letu, v katerem jih zavezanci prejmejo, po stopnji, ki ustreza prejemku enega leta. Da bi bili na enak način davčno obravnavani vsi prejemki oziroma dohodki, ki se nanašajo na več let, se bo najemnina, prejeta za več

let, obdavčila tako, da se bo davek od celotne najemnine plačal v letu, v katerem je bila prejeta.

Za potrebne stroške pri obdavčitvi dohodkov od izumov, znakov razlikovanja in tehničnih izboljšav so se v zakonu opredelili normirani stroški v višini 40 % od doseženega dohodka, torej enako kot za dohodke iz avtorskih pravic. Po sprejetih spremembah zakona se bodo dohodki iz premoženjskih pravic med letom obdavčevali po stopnji 25 %.

3. Odmerni postopek

Po sprejetih spremembah zakona bodo zavezanci vložili davčne napovedi za preteklo leto do 31. marca razen tistih zavezancev, ki so pri tem dejanju vezani na podatke, ki jih v odmernem postopku ugotavlja davčni organ. Slednji bodo morali vložiti napoved za dohodnino v petnajstih dneh po prejemu odločbe.

Dopolnjene so tudi določbe, ki urejajo odlog plačila akontacij davka. Določen je rok za vložitev vloge za priznanje odloga plačila, prav tako je omogočen tudi odlog plačila obrokov davka iz kmetijstva.

4. Kazenske določbe

Višina kazni za davčne prekrške se je uskladila s spremembami in dopolnitvami zakona o prekrških, torej bodo v bodoče davčni prekrški dražji.

Iz navedenega je razvidno, da predlagane spremembe ne posegajo v sam davčni sistem, ampak se nanašajo le na davčno politiko.

Uprava za družbene prihodke
občine Krško

Republiški minister za promet in zveze Marjan Krajnc:

NE MORE OBLJUBITI CESTE, SAJ NE MORE NAČRTOVATI,

ker namensko zbirani tolar izginja v integralnem proračunu, in nikoli ne ve, s kolikšnimi sredstvi bo lahko razpolagal

Udeleženci okrogle mize, ki sta jo v torek, 21. januarja, ob pomoči krških socialdemokratov, organizirala občinska skupščina in vlada, so se ves čas vrteli okrog glavnega krivca za večino svojih prometnih infrastrukturnih zagat. Tema okrogle mize je obljubljala razpravo o problematiki infrastrukturnih objektov (ceste, PTT, železnica) v krški občini in večji del sestanka so uvodničar, Franc Černelič, minister Krajnc in njegova pomočnika (Brečko in Ogrinc) drug drugega prepričevali o težavah, ki jih imajo z vso infrastrukturno navlako, ki so jo podedovali v uporabo in (morebiti) vsaj minimalno vzdrževanje.

V glavnem je sestanek zvenel kot prepričevanje prepričanih, saj so drug drugemu naštevali malodane iste težave. Razlika je bila le v tem, da so Krčani tožili o problemih v občini in na dolenjki ter spominjali na obljube, minister in njegovi pa so se nanje razžalošeni ozirali z republiške ravni s še več enakimi problemi in s čedalje večjo luknjo v blagajni. V začetku je predstavnik gostiteljev, g. Černelič, poudaril, da na tokratni okrogli mizi nobena od strani ne želi ne tipskih vprašanj in ne tipskih odgovorov. Rezultat tega je bil, da so se oboji spustili v poglobljeno naštevanje težav, s katerimi se srečujejo. Ne bomo na tem mestu podrobno popisovali vseh prometnih zagat, s katerimi se prebivalci naše občine ubadamo dan na dan, saj jih še predobro poznamo vsi. Tudi predstavniki naše občine so jih kar vestno navajali obiskovalcem iz Ljubljane. Samo naštejmo jih: posodobitev železnice in razrešitev vprašanja rezervata za bodočo hitro železnico, ureditev železniškega postajališča na Libni in nivojskega podhoda v Starem Gradu, gradnja obvoznice in mostu v Kostanjevici, ceste Brestanica-Senovo, vrste pločnikov, avto ceste Ljubljana-Zagreb, mostu in obvoznice v Krškem, gradnja optičnega PTT kabla med Krškim in Novim mestom, finančna pomoč razvoju PTT omrežja na demografsko ogroženih območjih in, skladno s tem, izenačitev ekonomskih cen telefonskega priključka v mestu s tistimi na podeželju...

Za železnico, ki je stalna spremljevalka našega območja, je minister Krajnc izrazil polno razumevanje, le poudaril je, da ima ta na nekaterih velikih postajah mehanske varnostne naprave stare preko 70 let. Po njegovih besedah se je dosedanje ukinjanje nekaterih postajališč izkazalo za napačno, torej lahko sklepamo, da bo tudi Libna dočakala boljše čase (peron), medtem ko je načrt za podhod v Starem Gradu menda že

nared. Sicer pa, da je takih cest, kakršna je Brestanica-Senovo, še cela kopica ter da se med Bregano in Ljubljano lahko nadejamo trenutno le gradnje še enega takega asfaltnega traku, kakršen je obstoječi. Na vprašanje o koncesijah je pojasnil, da tudi te niso zastoj, pravzaprav so lahko zelo drage. Koncesija se investitorju izplača, če je cesta od prvega dne, ko je v prometu, polno obremenjena. Pri šestih tisočih vozil na (vsak) dan se v tridesetih letih investicija izplača! Če prometa ni dovolj, je treba oddati pobiranje cestnine tudi na kakem dodatnem delu ceste, ki je investitor ni gradil! Mimo tega pa mora lastnik pripraviti vse potrebno za gradnjo (dokumente, odkup zemljišč...), kar pomeni, da mora z vsaj 30 % sredstev biti udeležen v investiciji!

Seveda se vse začne in konča pri denarju. Minister Krajnc: "Predlani sem načel akcijo, da bi v ceno goriva vključili t.i. bencinski tolar. To mi še danes očitajo, jaz pa se še vedno borim, da bi ta in telefonski tolar izločili iz proračuna. Edino tako bi lahko imeli nadzor nad njegovo porabo. Samo iz bencinskih 34,5 % na leto bi letos nabrali 14,5 milijarde SLT, kar je trikrat več, kot bomo dobili iz proračuna. S prispevkom, obračunanim pri impulzih, bi letos dobili 23 milijard SLT, kar bi nam zadostovalo za vse potrebe v PTT sistemu. Enako je s takso od prometa (preletov) letal: pokrivala bi nam vse stroške letalskega prometa!

Jasno je, da samo za ceste ne moremo izločiti četrte sredstev iz proračuna, a moramo se dogovoriti o odstotku financ, ki jih bomo pa le zanesljivo dobili, saj samo tako lahko načrtujemo delo za leto, dve, pet vnaprej... Namesto 114 milijard SLT smo jih letos dobili le enajst. To smo pač razdelili železnici (5,7 mrd SLT), in cestarjem (5,3 mrd SLT). Če železnica niti teh sredstev ne dobi, jo lahko iz varnostnih razlogov zapremo".

Ravno tako je vedel minister Krajnc povedati, da ima vsak dan opraviti tudi s cestnimi inšpektorji, ki mu dopovedujejo, katere ceste bi morali zaradi premajhne varnosti zapreti. Sicer pa predvideva, da se bo promet po umiritvi spopadov na Hrvaškem pričel zopet obnašati pametno, da se bo Evropa vrnila k starim, najkrajšim prometnim povezavam. Zato svari pred prenatrženimi ocenami o (ne)potrebnosti dosedanjih cestnih povezav. Ko se bo prometni tok zopet povečal, moramo biti pripravljeni...!

Na ministrstvu za promet in zveze pa si štejejo v dobro to, da so ne glede na pomanjkanje sredstev ohranjali postavke za pripravo dokumentacije, čeprav je minister Krajnc priznal, da pri seznamih cest in sredstev za njihovo vzdrževanje ob sedanjem proračunu morajo črtati cele kolone obveznosti. Tako so iz tistih 5,3 milijarde SLT izpadle vse rekonstrukcije cest. Cestna podjetja so včasih od vzdrževanja lokalnih cest zaslužila po 40-50 % realizacije, sedaj je ta delež padel na 10 %! V skladu s tem je seveda marsikatera cesta postala njiva. Če bi hoteli namreč na regionalnih in magistralnih cestah doseči nekakšno normalno stanje, bi jih morali urediti po 400 kilometrov letno! Kje so še vse lokalne ceste, saj se tudi na njih ljudje pobijajo in so v obupnem stanju. Če bi hoteli pokriti potrebe po njihovem vzdrževanju, bi morali za to namenjena sredstva vsaj za štirikrat povečati, povečali pa jih bodo le malenkostno. Vsekakor so sklenili, da pri urejanju teh cest več ne sme biti popustov: **najmanjša širina mora biti 4,5 m, še raje pa predpisanih 5 metrov.**

Ob pogosto ponavljanem dejstvu, da Ministrstvo za promet in zveze Republike Slovenije niti ne vidi sredstev, ki se zbirajo ob plačilu vsakega litra pogonskega goriva ali telefonskega impulza, se je med navzočimi nešel tudi nekdo, ki je našel (so)krivca za to: poslance v slovenskem parlamentu, ki so glasovali za integralni proračun! Ljudje z imeni in priimki, ki bi tudi radi imeli urejene ceste, sodobne železnice, učinkovito telefonijo...

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

Sklic zasedanja zborov SO Krško

Devetnajsto, skupno zasedanje zbora krajevnih skupnosti, zbora združenega dela in družbenopolitičnega zbora SO Krško, bo v četrtek, 30. januarja 1992 ob 15.15. Obravnavali bodo:

- odgovore na delegatska vprašanja in pobude ter nova vprašanja in pobude;
- predlog Odloka o spremembi Odloka o proračunu občine Krško za leto 1991;
- predlog Dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1992;
- predlog Odloka o davkih občanov za leto 1992;
- predlog Odloka o javnem redu in miru v občini Krško;
- predlog sklepa o prenehanju javnega dobra.

Dve vprašanji o gozdovih

Odgovor je v imenu IS pripravil sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in veterino

Na decembrskem zasedanju zborov SO Krško je delegatka družbenopolitičnega zbora ga. Vida Ban postavila naslednji vprašanji:

Koliko gozda je bilo posekanega v krški občini po sprejetju zakona o moratoriju na sečnje?

Zakaj v okviru Medobčinskega inšpektorata ni gozdarske inšpekcije?

Za podatke smo zaprosili pri Gozdnem gospodarstvu Brežice in Gozdnih upravah v Kostanjevici in na Senovem ter pri Medobčinskem inšpektoratu v Krškem.

1. Na področju gospodarjenja z gozdovi in sečnje obstaja velik nered. Intenziteta sečnje se proti zimski sezoni še povečuje.

V družbenih gozdovih sečnje poteka v skladu z gozdarskim načrtom po letnih etatih, razen na manjših površinah, zaradi kraje (10 arov), sečnje zaradi napada lubadarja (10 arov) in sanitarne sečnje v Krakovem.

V zasebnih gozdovih je bilo na področju občine Krško v letu 1991 nedovoljene sečnje za 4.860 m³ na 379 parcelah. Za

posamezne primere nedovoljene sečnje so bili podatki posredovani Medobčinskemu inšpektoratu v Krškem. Več gozda je bilo posekanega na področju Gozdne uprave Kostanjevica, kjer se pojavlja tudi več prekupevalcev z lesom.

Medobčinski inšpektorat v Krškem je skušal prijave nedovoljene sečnje reševati preko republiške gozdarske inšpekcije, vendar v tem ni uspel. Pojavlja pa se vprašanje učinkovitosti gozdarske inšpekcije, saj so kazni minimalne in jih kršitelji sprejemajo s posmehom.

Izpostavljen pa je še problem sodelovanja med zasebnimi in gozdnim gospodarstvom pri vzdrževanju infrastrukturnih objektov in gozdnih gojitvenih delih, ko zasebniki kljub dobremu plačilu odklanjajo vsakršno sodelovanje.

2. Za zaposlitev gozdarskega inšpektorja pri Medobčinskem inšpektoratu v Krškem je bilo že več razpisov. Nekaj časa ni bilo

Rdeči križ in ostale humanitarne organizacije krške občine so pred novim letom organizirali program s prihodom dedka Mraza tudi za otroke beguncev iz Hrvaške. Srečali so se v Pionirjevi restavraciji, v spremstvu dedka Mraza pa je bila poleg članov Plesnega studia Videm tudi pevka Monika Vaš (na sliki)...

rešeno sofinanciranje med vse tri občine v Posavju, sedaj pa ni prijav kandidatov ali pa ti ne izpolnjujejo pogojev iz razpisa. Vodení so bili tudi razgovori s posameznimi možnimi kandidati, vendar brez uspeha.

Razlog za to, da se strokovnjaki ne odločajo za zaposlitev v inšpekcijski službi, je tudi to, da je ta služba zelo zahtevna in po nagrajevanju neprivlačna.

Svoje pa prispeva še predvidena nova zakonodaja, ki zaenkrat pušča odprto vprašanje trajnosti tega delovnega mesta.

Po potrebi se je v širšo razpravo o problematiki gozdarske dejavnosti pripravljen vključiti tudi republiški poslanec g. Niko Rainer, dipl. inž. gozdarstva iz Gozdnega gospodarstva Brežice.

Sekretar sekretariata

**za kmetijstvo,
gozdarstvo in veterino
Andrej Kovačič**

V stanovanja na Senovem je bilo precej vloženo

Sekretariat za gospodarsko infrastrukturo zavrača kritiko senovskega delegata Miha Senice, da je občina zanemarjala prenovu stanovanj na Senovem, v naslednjem odgovoru:

V letu 1991 je stanovanja v družbeni lastni upravljala občina Krško, prej pa 16 let stanovaška skupnost občine Krško. Po kvaliteti so bila stanovanja zelo različna, saj je bila, na primer v Krškem, večina stanovanj zgrajena po drugi svetovni vojni, večji del stanovanj na Senovem pa že med obema vojnima. Zato je stanovaška skupnost v prvih letih upravljanja izvajala predvsem tista dela, ki so bila nujna za zaščito objektov, to je obnovo kritin in dimnikov z obrobami in žlebovi. Šele po letu 1980 so se pričela dela za prenovu objektov in tako so bili na

Senovem obnovljeni štirje bloki na levi strani Ceste kozjanskega odreda, stara žandarmerija, konzum in nazadnje še objekt krajevne skupnosti. Lahko trdimo, da je bilo na Senovem vloženo v vzdrževanje in prenovu več sredstev glede na število stanovanj kot v drugih delih občine, kar je ob upoštevanju opisane strukture stanovanj tudi logično. Sredstva za prenovu so se zbirala tako, da je stanovaška skupnost po programu financirala en del, drugi del pa lastnik stanovanj.

Objekti na drugi strani Ceste kozjanskega odreda so ostali res v slabem stanju, toda tudi na teh objektih je bila obnovljena kritina in so bili pozidani dimniki, v celoti pa so bile prenovljene sanitarije, saj so bili to edini objekti, kjer so bile še v začetku

osemdesetih let sanitarije brez vode. Vzrok, da so te stavbe ostale v stanju, v kakršnem so danes, je to, da za vse prenove ni finančnih sredstev, pa tudi Rudnik prav za to prenovo ni kazal posebnega zanimanja, da bi sodeloval pri sovlaganju.

Odgovor sta podpisala Janez Kalan in Franc Glinšek.

Davčni predpisi v predlogu

Skupščina je decembra sprejela osnutek republiškega Dogovora o usklajevanju davčne politike in osnutek občinskega Odloka o davkih občanov. Oba dokumenta po 30. januarja obravnavala kot predloga, brez sprememb v besedilu.

Skupščina "popravlja" lanski proračun

Na prvem januarskem zasedanju je SO Krško sprejela Odlok o začasnem financiranju javne porabe v občini v I. trimesečju tega leta. V skladu s tem odlokom se sme v tem času porabiti vsota, ki ustreza eni tretjini proračuna za leto 1991. Kolikšen bo ta proračun (in kolikšna ta tretjina), bo znano 30. januarja, ko se bodo v skupščini odlo-

Treba pa je povedati, da so bile v zvezi z republiških davčnim dogovorom postavljene določene zahteve: - Krški izvršni svet naj si še naprej prizadeva, da bi zaradi ekološke ogroženosti občine na njenem območju znižali davčne obremenitve.

- Na območju občine naj ne bi plačevali ekološkega davka.

- Davčne olajšave je treba doseči v sodelovanju z vsemi podobno ekološko ogroženimi slovenskimi občinami.

Pb sprejetju osnutka občinskega odloka so sprejeli dva dodatna sklepa:

1. Davek od premoženja se obračunava po osnovi, zmanjšani za 25 % za kvadratni meter.

2. Davek od premoženja se ne plačuje v primeru, če lastnik poslovnega prostora tega ne more oddati v najem, ker zanj ni interesa, kar dokaže z javnim razpisom.

čali o sprejetju sprememb odloka o lanskega proračunu. Izvršni svet predlaga, da končna vsota znaša 348,8 milijona SLT, kar je 22 % več od proračunske vsote, sprejete maja preteklega leta. Sprememba proračuna temelji na renominacijah republiškega proračuna, ki so sledile rasti cen in gibanju rasti osebnih dohodkov.

Predlog Odloka o javnem redu in miru

Osnutek odloka smo podrobneje predstavili pred njegovo obravnavo na decembrskem zasedanju. Na besedilo osnutka so delegati imeli precej pripomb, nekatere je predlagatelj upošteval, druge zavrnil. Tako je v predlog odloka vnesena prepoved odlaganja materiala in parkiranje vozil na pokrovi vseh jaškov javnega vodovodnega in kanalizacijskega omrežja. Črta na je določba iz osnutka, ki bi prepovedovala povzročanje "prekomernih" emisij, saj bi izvajanje take določbe lahko, privedlo do tega, da bi pristojni organ dovolil opravljanje neke dejavnosti, ki povzroča emisije, z

drugim predpisom pa bi to dejavnost sankcioniral. Vnesena je določba, ki prepoveduje vožnjo in parkiranje vozil po parkovnih površinah. Kljub temu da se predlagatelj strinja, da je težko ugotavljati starost mladoletnikov, vztraja pri tem, da zanje določba o prepovedi zadrževanja v javnih lokalih po 22. uri ostane v odloku. Nekaterih drugih predlogov, npr. o prepovedi kajenja v javnih prostorih, (premajhni) višini kazni za pobiranje pridelkov na tujem, oddaljenostzi ograje oz. žive meje od cestišča, onesnaževanju cest predlagatelj ni upošteval v predlogu odloka, ker so te stvari že urejene v drugih predpisih.

Sklep o prenehanju obstoja javnega dobra

Skupščina bo sklepala o prenehanju obstoja javnega dobra v zvezi z urejanjem poti na Ženje

in predstavljajo Dalmatinove ulice. V obeh primerih gre za usklajevanje dejanskega stanja s katastrskim.

Rudi Levec
Dobova, Cvetna 30

INDOK center - Naš glas
CKŽ 12, Krško

Odprto pismo kot protest

Časi so hudi in človek si le stežka privoščiti priboljšek. Če si ga pa že, potem hoče za svoj denar dobiti tisto, kar pričakuje. Nekako sem ugotovil, da bi moj družinski proračun zmogel nabavo mesa, s svojim prispevkom v delu pa bi malo ublažili stroške za (kakovostne) klobase. Kupil sem svinjsko in oslovsko meso ter smetino. Tu se je stvar zapletla.

Za 11 kg težko smo, ki mi jo je prodal predsednik Lovske družine Globoko Martin Lubšina, sem odšel 3.150 SLT, računal mi jo je po 286 SLT za kilogram. Zahteval sem račun, pa mi je pojasnil, da teh ne izdajajo. Dobil nisem niti potrdila o neoporečnosti mesa. Naknadno sem od veterinarjev izvedel, da bi to potrdilo moralo biti priloženo, tako kot odpremnica. Namesto tega sem se moral zadovoljiti s (priloženo) kartico, ki je bila pripeta smi na nogo. Pri odiranju se je pokazalo, da je srna še živa, saj so iz nje kar gomazeli črvi. Na mojo pritožbo se je Martin Lubšina obregnil, da gre za normalen pojav v Dobravi, da se to pogosto dogaja in da se zaradi tega ni še nihče pritožil. Tudi o vračilu kupnine (in sploh o ničemer) se ni hotel pogovarjati. Zato sem poiskal sanitarno inšpektorico Zaliko Avsec, ki pa me je napotila na veterinarskega inšpektorja Hinka Mavra. Gospod Maver je popisal vse potrebne podatke in me napotil v brežiško klavnico, kjer so opravili pregled (mesogled) in mi meso kot oporečno (podkožni zolji!) odvzeli. Dobil sem tudi zapisnik o veterinarsko-sanitarnem pregledu, kjer je vse to lepo zapisano. Z njim sem se še enkrat napotil h gospodu Lubšini, ki pa sprva sploh ni hotel popustiti. Kričal je name, da sem podkupil inšpektorja, ki mi je napisal potrdilo, da sem lovsko družino ogoljufal za eno srno... Šele na mojo grožnjo z obiskom inšpektorja je popustil in mi 28. decembra 1991 vrnil plačano kupnino. Po dveh dneh mojih prizadevanj, izgubljenega časa in brez vračila stroškov, ki mi jih je s svojo trmoglavostjo (da ne omenjam drugih lastnosti!) napravil. Razumem, da se vsakdo lahko zmoti, pa vendar bi morali lovci tudi ta svoj hobi ali šport ali ljubiteljsko dejavnost, ki ji včasih ljubkovalno rečejo "skrb za naravo in vzreja divjadi", temeljito obvladati. Končno mora vsak mladi lovec skozi pripravništvo in izpite, zato da ne bo počel neumnosti sebi in lovski družini v sramoto, nevarnost ali škodo. Tudi predsednik družine ne more pri lovcih postati noben zeleni začetnik, ki se ne bi spoznal na svoje dolžnosti ob prodaji uplenjene gljavi in podobne reči. Zato vsa ta (svoja) nepotrebna skakanja gledam v nekoliko ostrejši luči, ne pa le kot naveden nesporazum, in zato se mi zdi zelo potrebno, da napišem in odpošljem tole pismo.

Rudi Levec

Novotehna zaupa posavskemu gospodarstvu, zato je v Krškem odprla salon avtomobilov

Sredi decembra lani je Posavje dobilo nov salon avtomobilov. V Krškem, pod tribunami Stadiona "Matija Gubec", je ob Novotehnini prodajalni nastal še salon za prodajo avtomobilov. V njem bodo na voljo avtomobili iz programov Citroen, Škoda in Volkswagen. Ne bodo se otepali niti vozil iz Zastavinega programa, če jih bodo seveda lahko uvozili, spomladi, morda marca, pa naj bi tam stekla tudi prodaja avtomobilov General Motorsa.

Padec standarda in vse dogajanje v naši družbi je nenadoma postavilo prodajalce avtomobilov in kupce na njihova mesta; tja, kamor v vsem normalnem svetu sodijo. Kupci ne hlastajo več za vozili ne glede na kakovost, ceno, plačilne pogoje in roke, zato so jim proizvajalci in prodajalci pač prisiljeni stopiti naproti.

Eden takih korakov je gotovo tudi Novotehnin salon v Krškem. Po besedah Nika Galeša, direktorja Novotehne, so do padca standarda v novejšem času imeli v Krškem in Posavju dovolj dobrih kupcev in upati je, da bo tukajšnje gospodarstvo postopno vendarle prebrodilo krizo. Gotovo se zavedajo, da bo takrat pač treba imeti že napeljeno prodajno mrežo.

Očitno gre za daljnovidno potezo vodstva Novotehne, saj je to novomeško podjetje ravno v zadnjem času veliko investiralo. Niko Galeša je ob otvoritvi v govoru zbranim med drugim spregovoril ravno o investicijskem prodoru svojega podjetja v zadnjem času: v Novem mestu so odkupili Novolesovo stavbo, kjer je od oktobra dalje odprl tehnični prodajni center, avgusta so odprli trgovino v Metliki, usposobili so servis za avtomobile znamke VW-Golf, januarja so v Novem mestu (v Kandiji) odprli salon za prodajo avtomobilov Citroen. V kratkem pričakujejo, da bo v Novem mestu odprlo svoja vrata tudi zastopstvo avtomobilov General Motors.

Razstavljeni avtomobili so seveda pritegnili pozornost obiskovalcev, a za razliko od časov, ko so nesrečni kupci svoje naročene jeklene konjičke hodili iskat po vagonih na železniški postaji in nanje čečkali svoja imena, maltretirali prodajalce (razdeljevalce)... je bilo tokrat občudovanje bolj platonskega značaja. Prodajalci se bodo pač morali potruditi s kupci. Pri Jožetu Zaletelu, pomočniku direktorja prodaje avtomobilov v Novem mestu, smo izvedeli, da je v Krškem določeno število ljudi že vplačalo avtomobile znamk Citroen in Škoda, da pa se jih večina odloča za vozila do srednje kategorije. Trenutno nudijo za vozila znamke Cimos 5 % komercialnega popusta (na tovarniško ceno), prizadevajo pa si tudi skrajšati dobavne roke. Salon je odprt od ponedeljka do petka med 7. in 15. uro. Na fotografiji levo: slavnostni trak je prerezal predsednik krškega izvršnega sveta, Franc Černelič.

Iz vladinih dokumentov... ... v naše življenje...

CENE STANARIN: Občinski sekretariat za gospodarsko infrastrukturo je izvršnemu svetu predložil več variant podražitve stanarin. Razpravljalci so se dokopali do marsikatero ugotovitve, strnjena razmišljanja pa so taka: če se stanarine ne podražijo, bodo za obubožane družinske proračune še vseeno previsoke, čez nekaj let pa bo vlada kriva, ker je dovolila, da se v za to predvidenih skladih ni nabralo nič denarja, potrebnega za vzdrževanje stanovanj. Že leta pa so nekatera stanovanja (Brestanica – grad, Senovo – stara kolonija, Kostanjevica...) krvavo potrebna obnove.

Obveljal je sklep, da se stanarine povišajo v letu 1992 za 30 %, vendar velja ta povišek le za prve tri mesece tega leta. O nadaljnjem zvišanju stanarin bo izvršni svet ponovno razpravljal marca, ko bo stanovanjska politika glede na socialne in druge trende v republiki že bolj jasna. (9. seja IS, 23. 12. 91)

ANALIZA PITNE VODE: Izvršni svet je sklenil naročiti analizo vzorcev pitne vode iz vodovodov v občini Krško, ki jih upravljajo krajevne skupnosti ali vodovodni odbori. Naročilo je decembra 91 prejel Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto. (7. seja IS, 15. novembra 1991)

CENE KOMUNALNIH STORITEV: Izvršni svet je sprejel Odredbo o spremembi odredbe o določitvi najvišjih cen, ki jo je pripravil Občinski sekretariat za razvoj, urejanje prostora, varstvo okolja in upravne zadeve. Cena vodarine se lahko poviša za 20 %, kanalščine za 16,8 % in odvoza odpadkov za 10 %. Kostak je sicer predlagal znatno večje povišanje teh cen, vendar je sekretariat za razvoj v skladu z usmeritvami ministrstva za trgovino pri odobritvi cene upošteval samo stroške podražitve elektrike in nafte. (9. seja IS, 23. 12. 91)

VODOVOD RORE-NARPELJ II: Kot najugodnejšega ponudnika za izvedbo vodovoda Rore-Narpelj je občinska vlada izbrala Rudis iz Trbovelj. (9. seja IS, 23. 12. 91)

Občinski štab za civilno zaščito Krško

Obvestila za prebivalstvo

Potresi

Potresi in poplave so nas v naši regiji že prizadeli in zato verjetno ne bo odveč ponovno povedati kaj več o teh naravnih pojavih, ki jih, žal, ne moremo napovedati in preprečiti, lahko pa zelo omilimo njihove učinke. S pravilno gradnjo, z izobraževanjem in samozaščitnim ravnanjem lahko dosežemo dosti več, kot bi si mislili.

Ker smo o poplavih že pisali v prejšnji številki, se bomo tokrat osredotočili na potrese.

Krško polje predstavlja seizmogeni blok, ki je po svoji potresni dejavnosti na 3. mestu v Sloveniji. V preteklosti so tu potresi dosegli tudi 8. in 9. stopnjo po lestvici MSK. Pregled dokaj burne zgodovine teh naravnih pojavov nas pouči, da moramo z njimi računati in jih pričakovati tudi v bodoče.

Proučevanje potresnih učinkov na objekte pri nas in drugod je dalo nekaj zelo pomembnih ugotovitev, predvsem o tem, kje in kako graditi in kako zavarovati že več desetletij stare objekte.

Za omiljenje posledic takšnih pojavov smo na Slovenskem storili zelo veliko s predpisi o potresno varni gradnji, vendar še vedno ne dovolj. Druga izredno pomembna stvar so ukrepi, ki jih pripravlja družba za zaščito in reševanje prebivalstva in

njegovih dobrin. Civilna zaščita se je ob naravnih in drugih večjih nesrečah izkazala kot izredno aktivna in učinkovita organizacija.

Zavedati se moramo, da močan potres lahko nastopi ob vsakem času, zato moramo biti nanj vedno pripravljeni. Poleg poškodb na objektih in njihovega rušenja se lahko kot drugotne posledice potresa pojavijo požari, plazovi, okužbe pitne vode, izlivi strupenih snovi in prekinitev komunikacij.

Kaj je treba storiti še pred potresom?

- Gradimo potresno varno v skladu s pravilnikom.
- Zelo težki predmeti naj bodo na nižjih mestih.
- Električne napeljave morajo ustrezati predpisom.

12-stopenjska OPISNA POTRESNA LESTVICA (MSK, MCS)

St.	Naziv potresa	Odziv ljudi	Poškodbe objektov delovanje na predmete	Spremembe v naravi
I	neopazen	ne zaznajo	zaznamujejo le seizmografi	
II	komaj opazen	zaznajo redki		
III	šibek	zazna manjšina	lahno nihanje visečih pred., zlasti v visokih nadstropjih	
IV	izmeren	zaznajo mnogi	lahno tresenje in škripanje predmetov	
V	precej močan	prebujanje	loputanje in premikanje predmetov	vzvalovanje gladine mirujoče vode
VI	močan	prestrašenost	odpadanje ometa, poškodbe dimnikov	mestoma razpoke v v vlažnih tleh
VII	zelo močan	strah	odlomljeni dimniki, manjše razpoke v zidovih.	posamezni zdrli pobočnih zemljin
VIII	rušilen	panika	večje razpoke v zidovih posamezna rušenja	vdori in usadi, spremembe pretokov in gladine vode
IX	delno uničujoč	splošna panika	podiranje delov hiš, delno rušenje	razpoke v tleh, plazovi, preširanje in novi izvir
X	uničujoč		rušenje opečnih zgradb, poškodbe močnejših objek.	velike razpoke v tleh, veliki zemeljski plazovi, poplavljanje
XI	katastrofalen		hude poškodbe in rušenja močnejših objek.	prelomi in premiki v tleh, poplave
XII	hudo katastrofalen		uničenje vseh objektov	spremenba površja in veliki premiki tal, premeščanje vodnih tokov

Po J. Lapajnetu priredil V. Ribarič.

POKLIČITE NAS V VSEH PRIMERIH, KO SO
OGROŽENA ČLOVEŠKA ŽIVLJENJA IN MATE-
RIALNE DOBRINE IN

1. V PRIMERU VEČJIH PROMETNIH IN DRUGIH NEZGOD;
2. OB POŽARIH IN EKSPLOZIJAH;
3. PRI POJAVU NALEZLJIVIH ALI DRUGIH BOLEZNI;
4. OB PREKINITVI ELEKTRIČNEGA TOKA ALI POMANJKANJU VODE;
5. OB NEVARNOSTI SNEŽNIH IN ZEMELJSKIH PLAZOV ALI ZAMETOV;
6. V VSEH OSTALIH PRIMERIH POTREBE OBRAMBNEGA IN SAMOZAŠČITNEGA UKREPANJA.

– POSAMEZNIK:

Vsakdo mora vedeti, kaj mora storiti ob potresnih sunkih ob katerikoli uri in kjerkoli (doma, na delovnem mestu, drugod). Koristno je, če ima pri roki svetilko in transistorski radijski sprejemnik, da ima dokumente, vrednostne papirje, denar, osebne dokumente spravljene v trdih in negorljivih kovinskih kasetah.

- Dobro je vedeti, kdaj so v poslopijih ljudje (zaradi reševanja).
- Reševalna oprema, orodje in pribor za prvo pomoč morajo biti na primernem mestu, tako da so dosegljivi ob vsakem času.
- Močan potres lahko povzroči tudi motnje v preskrbi. Zato mora imeti vsako gospodinjstvo na voljo zalogo hrane.

Kaj storiti med potresom?

- Ko se začnejo tresti tla z bolj ali manj slišnim bobnenjem – OHRANIMO MIRNO KRI. Nevarnost grozi od padajočih predmetov, strešnikov, kosov ometa, velikih zasteklenih površin. Če nas potres preseneti v POSLOPJU, OSTANIMO TAM. Med prvim sunkom, ki ga zaznamo, in naslednjimi močnejšimi tresljaji mine navadno le nekaj sekund (pri bolj oddaljenih potresih nekaj več).
- V tem kratkem času se odločimo za najboljšo rešitev: ZA OTROKE V ŠOLI je najbolje, da se zaklonijo pod klopi ali mize, na hodnikih se pritisnemo k notranjim stenam ali stopimo med podboje vrat. PROČ OD VIŠKEGA IN TEŽKEGA POHIŠTVA!

- Stopnišča se dostikrat prva porušijo, zato je bežanje na prosto lahko skrajno nevarno. DVIGAL NE UPORABLJAJMO (ob potresu zmanjka elektrike in bi ostali zaprti v njih).
- VŽIGALIC ali ODPRTEGA OGNJA NE SMEMO UPORABLJATI, ker obstaja možnost požara ali eksplozije (to velja tudi po koncu potresnih sunkov, dokler strokovnjaki ne pregledajo objektov).
- POSEBNO SKRIB posvečamo med potresom tistim, ki so najbolj potrebni pomoči: otrokom, ostarelim, bolnikom.
- Če je le mogoče, poskrbimo za živali, ki so na to še posebno občutljive, panika se jih zelo hitro polasti, zato jih spustimo na prosto, tam se bodo pomirile.
- Če nas potres preseneti na prostem, se oddaljimo od poslopij, še zlasti visokih, od električnih daljnovodov in drugih napeljav. Enako velja za ljudi v motornih vozilih, ki morajo biti hkrati pozorni še na to, da ne ovirajo prometa (prost prehod za vozila prve pomoči).

Kaj storiti po potresu?

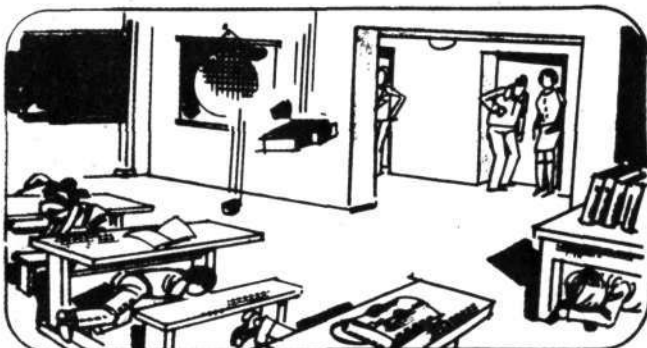
- Če smo ostali nepoškodovani in smo neovirani, priskočimo na pomoč tistim v bližini. Če so objekti huje poškodovani, obvestimo štab za civilno zaščito ali center za obveščanje, tel. 985.
- Če smo zasuti, OSTANIMO MIRNI IN VARČUJMO S SVOJO ENERGIJO. Trkajmo v enakomernih presledkih s kakšnim predmetom ob zid ali cevovodno napeljavo.
- Če pri gibanju nismo ovirani, zapustimo huje poškodovane objekte čim prej. Močnemu potresu sledijo praviloma dokaj močni poznejši potresi. Ti lahko porušijo razmajana poslopja.

Običajno sledijo dalj časa še šibkejši potresi, ki pomenijo umirjanje tal.

- Če so bili objekti manj poškodovani, preglejmo naprave v stanovanju, poslopijih, na delovnem mestu, vendar jih NE VKLAPLJAJMO, če so poškodovane, saj lahko pride do še večje nesreče.
- Poskrbimo za živino.
- O vseh spremembah, ki smo jih opazili v naravi in na objektih, obvestimo pristojne.
- Pri odpravljanju posledic potresa sodelujejo vsi za delo sposobni občani.
- Po potresu vse objekte temeljito preglejmo. Uporabljajmo le prekuhano vodo in upoštevajmo navodila higiensko-epidemioloških služb.

Odpravljanje posledic

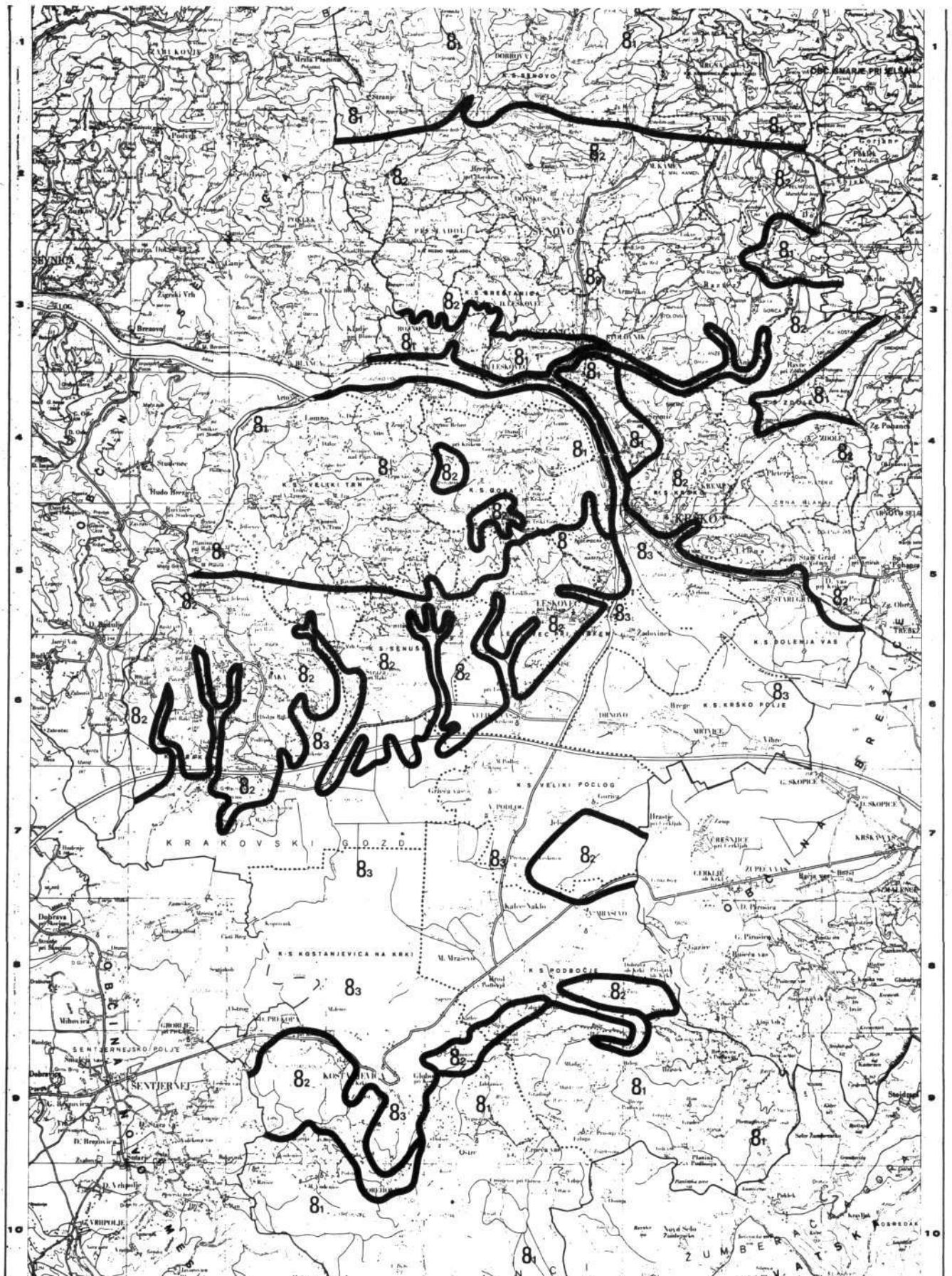
Zavedati se moramo, da je v mnogih primerih treba ukrepati zelo hitro in z vzajemno pomočjo vseh delovnih ljudi in občanov. Sistem solidarnosti se je ob preteklih naravnih nesrečah izredno intenzivno uveljavil in s tem opravičil svoj obstoj.

PREGLEDNA KARTA OBČINE

KRŠKO

KARTA POTRESNE MIKRORAJONIZACIJE

Se je zgodila nesreča? Potrebujete gasilce, inšpektorja?

Pokličite 985!

Center za obveščanje v občini Krško deluje neprekinjeno že dobre tri mesece. Njegov osnovni namen je, da pravočasno odkriva nastanke naravnih in drugih hudih nesreč, spremlja vse dogodke v zvezi z nesrečami in kar najhitreje obvešča (in tudi alarmira) pristojne organe in prebivalstvo.

Da bi te naloge lahko izvrševal, se Center za obveščanje povezuje tako z možnimi povzročitelji nevarosti – verjetno sta najpomembnejša NE Krško in tovarna Videm Krško – kakor tudi s tistimi, ki bodo morebitne nesreče sanirali, to so predvsem Elektro – Enota Krško, PTT podjetje, Zdravstveni dom, Policijska postaja, Poklicna gasilska enota Krško, Kostak Krško, Cestno podjetje – Enota Krško itd.

Center za obveščanje prejete podatke o raznih nevarnostih analizira in seznanja z njimi organe, ki so pristojni za ukrepanje. Poleg tega opravlja tudi dežurstvo (po Odloku o organizaciji in delovanju službe za opazovanje in obveščanje v občini Krško) za:

- Poklicno gasilsko enoto Krško
- Kostak Krško
- Cestno podjetje Novo mesto – Enota Krško
- Veterinarsko postajo Brestanica
- Medobčinski inšpektorat
- Sodnika za prekrške
- Center za socialno delo

To pomeni, da občani lahko v Center za obveščanje poleg prijave kakršne koli nesreče sporočijo tudi potrebe po navedenih organih in službah. V tem primeru morajo Centru za obveščanje sporočiti razlog, zakaj jih potrebujejo, in svoj naslov s telefonsko številko, delavci centra pa bodo ustrezne obvestili in tudi sporočili občanom nazaj, kaj je bilo na podlagi njihovega sporočila ukrenjeno.

Ne bo odveč, če si zapomnite telefonsko številko 985 – prihranjena vam bodo mnoga klicanja v času, ko je morda vsaka sekunda pomembna.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS – SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE – Izdaja: INDOK center Skupščine občine Krško – Naklada: 2400 izvodov – Odgovorni urednik: Ivan Kastelic – Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, telefon: (0608) 21-868 – telefax (SO Krško): (0608) 21-828; 21-678 – Tisk in grafična priprava: Papirkonfekcija - predelava papirja in grafične storitve

Krško, d.o.o. – Glasilo je oproščeno temeljnega in posebnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23-91 z dne 25. junija 1991 – Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. – Rokopisov in slik ne vračamo.

UPRAVLJANJE STANOVANJSKEGA FONDA OBČINE KRŠKO:

Zastopanje in upravljanje stanovanjskega fonda občine Krško je izvršni svet oddal podjetju IR Inženiring, Leskovec. Pogodba velja od 1. januarja 1992, za začetek bo trajala eno leto, s trimesečnim odpovednim rokom in s sklepom, da občina obdrži pobiranje najemnin! (9. seja IS, 23. 12. 91)

NABAVA UČIL ZA ŠOLE:

Predlog nabave učil sta članom izvršnega sveta predstavila sekretar za družbene dejavnosti Danilo Siter in predsednica aktiva ravnateljev Olga Košir. Učni pripomočki za izvajanje obveznih programov v vrtcih in osnovnih šolah so v dobri meri iztrošeni in Olga Košir je izrazila prepričanje, da bi jih morali obnavljati s sredstvi amortizacije premočnin, ki pa se od 1990 več ne zbirajo v tej obliki. Prevladalo je prepričanje predsednika Franca Čermeliča, da je amortizacija namenjena vzdrževanju, pri nabavi učil pa gre za investicijo. Po besedah Branka Kovačiča (proračun) so šole v letu 91 dobile precej sredstev, zlasti za vzdrževanje stavb, zato naj za nabavo učil šole in vrtci sestavijo prioriteten seznam, ki ga bo proračun v letu 1992 v skladu z možnostmi uresničeval. (9. seja IS, 23. 12. 91)

NABAVA OPREME ZA KRŠKO SREDNJO ŠOLO:

Srednja šola Krško se je prijavila na natečaj ministrstva za šolstvo in šport za sofinanciranje nakupa opreme in učnih pripomočkov na srednjih šolah. Ministrstvo je šoli odobrilo 2.101.000,00 SLT za nabavo opreme in 734.022,00 SLT za nabavo računalniške opreme pod pogojem, da občina sodeluje s svojim deležem – 2.000.000,00 SLT, srednja šola pa s 600.000,00 SLT. Stanje opreme in potrebe na šoli je predstavil ravnatelj Lojze Štih. Člani izvršnega sveta se zavedajo, da krška srednja šola ne more biti odvisna samo od razumevanja republiškega proračuna, jasno jim je tudi, da je ta šola enkrat že bila črtana iz seznama srednjih šol – ob veleumni postavitvi mreže usmerjenih šol – in se je le s skrajnimi naporji vodstva krške občine uspela ohraniti. Zato so se zavzeli za dvig kakovosti njene opreme in za njeno uveljavitev v prostoru. Zato je vlada sklenila, v skladu s prilivom sredstev v proračun, postopno zagotoviti potrebna sredstva. (9. seja IS, 23. 12. 91)

MERITVE ONESNAŽENOSTI ZRAKA: Pogodbo o izvajanju kontinuiranih meritev emisije SO₂ in dima v Krškem v kurilni sezoni 1992 (1. januar–30. april 92) je vlada sklenila z Zavodom za socialno medicino in higieno Novo mesto. (9. seja IS, 23. 12. 91)

DRAŽJI VOZNIŠKI IZPITI: Pristojbina za izpit iz praktične vožnje motornega vozila znaša: za kategorijo "A" 200,00 SLT, "B" 420,00 SLT, "C" 500,00 SLT, "E" 500 SLT, za traktor pa 190,00 SLT. (10. seja IS, 10. januarja 1992)

NADOMESTILO ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA:

Akontacija vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v letu 92 znaša 0,051 SLT. Ta vrednost se za proizvodno-poslovne prostore valorizira vsake 3 mesece. (10. seja IS, 10. januarja 1992)

KOMISIJA ZA POMOČ V POSTOPKU DENACIONALIZACIJE:

To je strokovna komisija, ki jo je občinska vlada dolžna ustanoviti v pomoč upravnemu organu pri vodenju postopka o denacionalizaciji. V komisijo je izvršni svet imenoval: Marjano Breznik, dipl. iur., Jelka Metelka, inž. kmet., Andreja Božiča, iur., Rafka Kranjca, inž. kmet., Nika Somraka, Janka Slapšaka, Vilmo Jan, ing. geo., Brigito Gabrič-Tomažin, diop. oec., dodali pa bodo še enega izvedenca kmetijske stroke in enega od delavcev občinskega sekretariata za gospodarsko infrastrukturo. (10. seja IS, 10. januarja 1992)

Foto: Črt Čargo

Eno izmed načel Centra za razvoj Posavja:

Ne sme vse znanje biti v Ljubljani!

CENTER ZA RAZVOJ POSAVJA, KI DOKONČUJE USTANAVLJANJE

v Brežicah, je ob svoji krški predstavitvi odprl več vprašanj, kot je dal odgovorov. Člani krškega izvršnega sveta so na seji (11. decembra lani) izvedeli, da gre za delniško družbo, da ima ta v Brežicah (razbrati je bilo možno, da gre za vlado, t. j. proračun) največji delež in upravljalški vpliv, da so (očito) nekateri občinski funkcionarji tudi zasebni (so)lastniki podjetja, da so odprti za vso posavsko regijo in je njihov sedež zgolj naključno tam, kjer je, da bo njihovo gospodarjenje strogo tržno-profitno naravnano in da je, po njihovih analizah, za tako ustanovo v okolju dela dovolj. Računajo tudi na dokapitalizacijo z odprodajo delnic.

Ukvarjali se bodo z raziskavami, študijami, razvojnimi programi za področje družbenih in gospodarskih dejavnosti, izdelovali bodo tehnično dokumentacijo, vrednotili objekte, zemljišča, podjetja, premočnine... Njihov interes je pritegniti vse, ki so zainteresirani za posamezne projekte, njihovo pripravo, izvedbo ali vlaganje vanje. Center za razvoj Posavja je v Brežicah že opredelil deset projektov, na katerih bi lahko takoj pričeli delati. Med njimi so, na primer, mejni objekti, industrijska cona, odpadki, razvoj mestnega jedra, Remontni zavod in še drugi, vseskozi pa so predstavniki te družbe v ustanavljanju poudarjali profitno opredelitev svoje institucije in se odrekli kakršnikoli drugi ravni delovanja. Veliko si obetajo od reorganizacije lokalne uprave, novih, manjših občin, ki ne bodo mogle vsega spraviti v proračunski žakelj ali pa se bodo odločile za cenejšo varianto in bodo projekt, ki je sicer lahko proračunski (s pomočjo CRP, seveda), zastavile tako, da se bo sposoben sam financirati ali bo celo prinesel profit.

Predstavniki CRP ocenjujejo, da je posavska regija že dovolj zaživila, da ji je obstoj zagotovljen, zato ni prav, da vse znanje (raziskovalne institucije) ostaja zbrano samo v metropoli. Hkrati pa menijo, da so obstoječe institucije Posavja, ki bi se sicer lahko s tem ukvarjale, nepovezane in da prepočasno reagirajo na tovrstne interese. Zato bi CRP na vsak način moral dobiti regijski značaj in imeti v vsaki izmed občin podporo.

Člani krške vlade so se seveda najprej pozanimali za možnosti (so)lastništva in (so)vplivanja na delo centra (delniške družbe) in si kar niso dali dopovedati, da pri tržnem pristopu centra to pravzaprav ne bi smelo biti pomembno. Potem so pa le prišli z besedo na dan:

Na fotografiji od leve: Peter Žigante, podpredsednik skupščine in upravnega odbora, Anton Podgoršek, predsednik skupščine, in mag. Slobodan Ninković, v.d. direktorja CRP, na seji krškega izvršnega sveta. Od Petra Žiganteja smo nedavno izvedeli, da so že uspešno opravili razgovore z Agencijo za privatizacijo in da bo pred koncem februarja 1992 zaključen postopek na registracijskem sodišču. Takrat bo Center za razvoj Posavja dobil novega, poklicnega direktorja (resni raz-

govori že tečejo), ostali člani vodstva pa bodo ostali isti. Predsednica upravnega odbora bo mag. Franja Ocepek, brežiški izvršni svet pa se je zavezal, da bo novi ustanovi do njenega zagona zagotovil tudi nove poslovne prostore.

če bo center hotel biti regijski (po vsebini!), potem bo moral ob ugodnostih, ki jih to daje, tudi nekaj žrtvovati. Če pa bo nosil samo ime regije Posavje, potem bo pač njegovo delo na prepihu tržišča, kjer se pojavljajo tudi slavne institucije z zelo odmevnimi raziskavami (izkušnjami) in zelo znanimi strokovnjaki... V spopadu s tako konkurenco pa bi znal CRP potegniti kaj kratko. Krčani so omenili tudi svojo skepso glede tega, da so solastniki in soustanovitelji Centra za razvoj Posavja d.d. hkrati zaposleni tudi v ustanovah, ki bi same morale skrbeti za razvoj dejavnosti na istih področjih, kot si jih je izbral center. Vsekakor je obveljalo stališče, da ni osnovni cilj občine Krško in njene vlade, da si pridobi lastništvo nad posameznimi podjetji, saj tudi dolgovi, ki jih imajo nekatere firme pri proračunu, ne namenjajo spreminjati v lastniške deleže. Zato so pooblastili svoja člana Stanislava Čubra in Franca Jeniča, da uskladita interese in predlagata nadaljnje obnašanje krške vlade do novoustanovljenega Centra. Zadnja informacija, ki smo jo dobili pri g. Jeniču, pravi, da doslej (do 21. januarja) od CRP v Krškem niso dobili niti obljubljenih ustanovnih dokumentov niti kakih drugih pobud.

Vojna je pognala proizvodnjo v Kanji: Manjkajoča signalizacija je pri naročniku

Zaradi vojne na Hrvaškem dobavitelj ni mogel izročiti naročene cestnoprometne signalizacije, pa se je lotil izdelave

Skromna slovesnost in tiskovna konferenca, ki so jo 17. januarja priredili v krški Kanji, podjetju za tehnološki inženiring, je bila namenjena prevzemu cestnoprometne signalizacije, ki so jo izdelali za naročnika, občinski sekretariat za gospodarsko infrastrukturo. Izročitve, predstavitev programa in ogleda proizvodnje so se udeležili predsednik občinske vlade Franc Černelič, sekretar sekretariata za gospodarsko infrastrukturo Franc Glinšek, strokovni delavci občinskih upravnih in nadzornih organov in predstavnik Zavarovalnice Triglav Krško, ni pa bilo (tudi vabljenih) predstavnikov brežiške in sevnjske občine.

Prometni znaki, izdelani za potrebe občine Krško, so sodobni in prilagojeni standardom, ki jih bo čez deset let skoraj zanesljivo upo-

rabljala vsa Evropa. So iz aluminija, lahki in ceneni, saj stane eden z montažo vred 130 DEM. Letos jih nameravajo izdelati 3.000, v prihodnjih letih pa pričakujejo trikratno povečanje proizvodnje, pri čemer je trenutno 55 % dela njihovega, ostalo pa opravijo kooperanti. Investicija je doslej veljala 80.000 DEM, pol vsote je prispevala Zavarovalnica Triglav Krško, 40 % sredstev pa je bilo iz sredstev za razvoj drobnega gospodarstva. Direktor Kanje, inž. Igor Avsec, je na tiskovni konferenci zatrdil, da predvidevajo za letošjo proizvodnjo v višini 200.000 DEM. Obstaja možnost (dogovori), da bi znake prodajali tudi v Avstrijo (kompenzacija za aluminij) in na Hrvaško, s firmo 3 M pa se dogovarjajo za olajšave pri nabavi folije in barv.

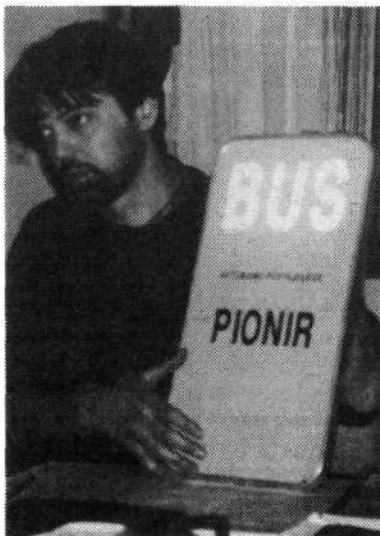
Delo opravljajo večinoma kooperanti, saj ima Kanja zaposlenih trenutno le sedem ljudi in v prihodnjem letu naj bi to število naraslo le za deset delavcev. Ima pa veliko zunanjih sodelavcev ter očitno sposobnost, da zbere ali posreduje znanje in okrog določene ideje organizira veliko kooperantov. Tako ob obisku ni videti ravno veliko

Kanja, takrat še Point – oprema, se je podala tudi v medijsko bitko: sredi poletja je, bolj kot ne slučajno, zasnovala oglasnik Velmo, velike in male oglase. Igor Avsec je izrazil presenečenje nad njenim uspehom in prodornostjo ter zagotovil, da bo to ostal večni lokalni oglasnik za vso Slovenijo. Ko bo na določenem območju dosegel potrebno naklado, se bo odcepil na novo lokalno izdajo. Pri Velmi dela sicer le nekaj profesionalcev, ki pa so uspeli zbrati in organizirati zelo širok krog sodelavcev.

(tudi proizvodna hala bi si težko zaslužila to ime), a kaže, da vse odlično funkcionira, saj so rezultati na dlani.

Kanja je podjetje hči, ki ji je firma Point mati, inkubator in – ko sta dozoreli, sta se razcepili. Dozoreli pomeni, da ima Kanja – hči dobro geodetsko opremo (tudi za nočna snemanja) in znanje (dva inženirja, ki ji bosta omogočila pridobitev licence za tovrstne storitve) ter izvajalsko skupino za nizke gradnje, ob tem pa razvija še lastni program lahkih nadkrivnih konstrukcij. Gre za hale, ki tehtajo 23 kg/m², so pokrite z opreonom in so montažno-demontažne. Dimenzije (31,5 x 40 m) so tako prilagojene, da lahko pokrijejo teniško igrišče, služijo pa lahko tudi za skladišča in še kaj. Rayno za igralce tenisa so razvili poseben sistem stranskega odpiranja, saj imajo ti radi občutek, da igrajo zunaj, na prostem. Projektirane so v rastrih, velikih 4,5 do 5 m, te pa je možno nizati v neskončnost. Tako halo trenutno postavljajo v Brežicah in njena cena bo 230.000 DEM, ostale pa bodo veljale po 560.000 DEM.

Zvezda prireditve: eden izmed prometnih znakov, izdelanih pri Kanji. Igor Avsec je razložil, da bodo s tako oznako skušali postopoma vpeljati kakovost in standard označevanja za vse avtobusne postaje v Sloveniji. Na promociji smo videli stare jugoslovanske znake, avstrijske in Kanjine znake, ki so jim po tehnologiji podobni.

Slovenija je neslavni rekorder:

Evropski prvaki v brezposelnosti

Tudi s skromnim številom novih delovnih mest bomo morali biti zadovoljni! Silex Blanca jih bo imel 70, carina 70 in Invalidske delavnice v Skopcih 30.

V relativno kratkem času, od konca leta 1988, ko smo še lahko govorili o polni zaposlenosti, pa do letos, je brezposelnost v Sloveniji in v Posavju zrasla enako: 3,5-krat. To je ena najvišjih stopenj v Evropi, kot navaja poročilo sevniške enote Republiškega zavoda za zaposlovanje. Zlasti v družbenem sektorju delavcev, ki so zaradi kakršnegakoli vzroka odšli iz podjetij, skoraj ne nadomeščajo z novimi, razen če gre za ljudi z visoko izobrazbo in dobrimi delovnimi izkušnjami.

Nekoliko bolje kaže odstotek v privatnem sektorju in novonastalih podjetjih z zasebnim kapitalom, a to na splošno stanje bistveno ne more vplivati, ker ima ta sektor pač majhen delež v strukturi celotne zaposlenosti. Poprečno število zaposlenih v posavski obrtni dejavnosti je poraslo za 7 % (172 oseb), in sicer večinoma v terciarnih dejavnostih. Ljudje se (samo)zaposlujejo v trgovinah, gostilnah, različnih osebnih storitvenih delavnicah ali opravljajo storitve s področja računalništva, projektiranja, posredništva, najrazličnejšega inženiringa in različnih drugih intelektualnih storitev.

V sevnškem zavodu so ob koncu novembra 91 zabeležili: v brežiški občini 1307, v krški 1279 in v sevnški 655 iskalcev zaposlitve. Ti podatki seveda niso popolni, saj vanje ni všteta t.i. prikrita brezposelnost. To so tisti delavci, ki so še na začasnem čakanju na delo (doma) ali jim teče polletni odpovedni rok. Med njimi bodo mnogi ob uvedbi sanacijskih programov v svojih podjetjih ali ob stečajih dobili delavske knjižice in prešli v odkrito brezposelnost – pristali bodo na zavodu za zaposlovanje. Ena od takih prelomnih točk bo, na primer, zaprtje Tehnično-remontnega zavoda Bregana (623 delavcev), ki bo precej povečala število iskalcev zaposlitve v brežiški občini. To statistično morda ne bo očitno, ker nimajo vsi stalnega bivališča v brežiški občini. Tu so še tovarne kovinske predelovalne industrije, med katerimi nekatere še vedno čakajo na razplet svoje usode, njihovi delavci pa

Na srečanju, ki so ga ob prehodu starega leta v novo organizirali v sevnški enoti Republiškega zavoda za zaposlovanje, smo nabrali tudi te podatke za Posavje:

	1990	1991
upravičenci do denarnega nadomestila:	325	1566
upravičenci do denarne pomoči:	379	629
kapitalizacija denarnih nadomestil:	11	37

Ocena kadrovskega potenciala v 92:	Brežice	Krško	Sevnica
priliv iz šol:	230-240	295-300	200
registrirani brezposelni:	1370	1330	690
presežki:	200	600	400
iztek pripravništva:	1900	2300	1400

SKUPAJ V REGIJI: 5.550 – 5.600 (OCENA STANJA V DECEMBRU 1992)

odločitve, kdo bo delo obdržal in kdo ne! Ravno tako je še pričakovati porast brezposelnosti med žensko delovno silo v primeru, če zaide v težave katera od "njihovih" tovarn v Posavju. Doslej so namreč iskalk zaposlitve prihajale predvsem iz tipično ženskih dejavnosti, kot so finančno-administrativna in podobna opravila, in so bile bolj stranski produkt težav v podjetjih z moško delovno silo. Zato je tudi delež žensk – iskalk zaposlitve bil manjši od deleža moških: le 42 % jih je bilo. Delno je temu botrovalo tudi dejstvo, da je veliko žensk

med neprijavljenimi nezaposlenimi. Težave pa je pričakovati, če n. pr. kateri od tekstilnih tovarn iz kakršnega koli vzroka zmanjka dela, repromateriala... Takrat se bo odstotek izenačil, ali pa celo povečal.

Je pa izobrazbena struktura evidentiranih brezposelnih precej boljša od lanske, na kar je delno vplival priliv mladih, ki so zaključili

Zavod za zaposlovanje Sevnica organizira: Posvet o socialnem partnerstvu

Sevniška enota republiškega zavoda za zaposlovanje se spreminja v močno podjetje, če upoštevamo čedalje večje število brezposelnih ali tistih, ki trenutno še doma čakajo na delo in bodo brezposelni šele čez nekaj časa. Zato ni čudno, da se delavci tega zavoda na različne načine trudijo, da bi po svojih močeh prispevali k ublažitvi težav, s katerimi se srečujejo pri njih prijavljeni nezaposleni posamezniki iz Posavja. Sredi januarja letos so tako v krškem hotelu Sremič organizirali razgovor o problematiki zaposlovanja in brezposelnosti, na katerega so povabili kadrovske delavce in managerje (lastnike, direktorje...) vseh posavskih, tudi zasebnih podjetij. Z udeležbo so bili organizatorji kar zadovoljni, zbranim pa so posredovali podatke o lanskem brezposelnosti in predstavili možnosti zaposlovanja v letošnjem letu.

Še zlasti pa so delavci sevniške enote zavoda za zaposlovanje predstavili projekt z naslovom **Socialno partnerstvo**, o katerem bodo 23. februarja organizirali seminar v Krškem. Namenjen bo podjetnikom in vsem odgovornim delavcem v podjetjih.

Socialno partnerstvo po prepričanju vodstva sevniške enote zavoda ni to, o čemer se zadnje čase prepirajo vlada in združeni sindikati. Gre za nujno pravočasno dogovarjanje o poteh za reševanje nezaposlenosti. Sem sodijo ukrepi, kot so: sofinanciranje pripravništva (novi kriteriji), priprava (usposabljanje) delavcev na zaposlovanje, sofinanciranje odpiranja novih delovnih mest, pomoč pri samozaposlovanju, organiziranje javnih del... Ne kaže zanemariti tudi možnosti pokrivanja stroškov šolnine v zaključnih letnikih šol (lani je bilo 5 primerov) in prvih letnikih višješolskega študija tistim, ki se niso uspeli vključiti v redni študij.

Na februarjem posvetu pričakujejo udeležbo dr. Janeza Prašnikarja (EF) in ministrice za delo Jožice Puhar.

šolanje ali pa pripravništvo, delno pa stečaji in zaprtje Kovinarske, SOP-a, Iskre Šentjerneje (ki je zaposlovala večinoma Krčane), TRZ Bregana... V teh podjetjih so pač zaposlovali predvsem kvalificirano delovno silo. Presežke delovne sile v letošnjem letu (92) pričakujejo še v papirni, kovinski predelovalni, kemijski, lesni in tekstilni industriji ter v gradbeništvu in rudarstvu.

K vsem tem brezposelnim je treba dodati še eno skupino: neprijavljene iskalk zaposlitve. Teh je bilo lani v Posavju 2871 (1990: 1593), v Brežicah 1131 (90: 624), v Krškem 1132 (90: 586) in v Sevnici 608 (90: 383). Sklepamo lahko, da temeljijo ti podatki zavoda na ocenah, je pa celotno število brezposelnih v Republiki Sloveniji zraslo na 13-15 %, kar nas je popeljalo v vodstvo na evropski lestvici.

Dr. Andrej Ocvirk in Jože Pučnik:

“Obtožbe o divji privatizaciji so izmišljotina,” pravijo v Vidmu

“Vlada bo pomagala premoščati in navezovati stike tam, kjer so odnosi z zunanjimi partnerji že dobri”!

Tik pred iztekom lanskega leta so krški funkcionarji Socialdemokratske stranke na željo vodstva podjetja Videm povabili na delovni obisk podpredsednika slovenske vlade dr. Andreja Ocvirka in (takrat še) predsednika sveta DEMOSA, dr. Jožeta Pučnika. Vidmova vodilna ekipa je gostoma predstavila probleme, s katerimi se že nekaj časa ubada in katerih razrešitev bi popeljala podjetje iz finančnih težav. Zastoj v proizvodnji je nastal zaradi razpada jugoslovanskega tržišča, pomanjkanja denarja, potrebnega za surovine (les), in še vrste neugodnih dogodkov v okolju: moratorija na sečnjo, vojne, ki preprečuje logistične povezave z obilnimi in (relativno) ceneni surovinami na Hrvaškem ter v BiH, težav pri finalizaciji montaže in zagona prvega papirnega stroja, saj so se med vojno vodilni strokovnjaki (monterji) umaknili iz Slovenije na varno, pretrganja finančnih tokov, ki ga je menjava valute še poglobila...

Povrhu vsega je dokapitalizacija tovarne s tujimi partnerji odvisna predvsem od tega, kdaj in kako bo podjetje Videm splavalo iz 300 milijonov (SLT) primanjkljaja, saj želijo tuji poslovneži najprej videti dobro tovarno in dober program. Gosta iz Socialdemokratske stranke Slovenije sta morala Krčanom odgovoriti na marsikatero vprašanje, ki ni bilo povezano samo s podjetjem Videm, ampak tudi z razreševanjem slovenskih gospodarskih zagat nasploh, na (recimo temu) mikro ravni Vidma pa sta gosta od domačinov hotela dobiti odgovore na približno enaka vprašanja. Predvsem ju je zanimala privatizacija

Politični del udeležencev sestanka, ki pa – vsaj Krčani – še delajo v gospodarstvu: Metod Šonc, Andrej Ocvirk, Jože Pučnik, Anton Bučar. Metod Šonc je zatrdil, da je spor v gozdarstvu spor politikov – Slovenske kmečke zveze in ostalih – in da ga je treba čim prej razrešiti. Les je surovina in v Sloveniji ga posekamo 3,5 milijona kubikov letno, Videm pa jih zase potrebuje 1–1,5 milijona kubikov na leto. To bi se lahko uredilo s pametnim dogovorom prizadetih med seboj, saj so se za nadaljnje gospodarno sekanje gozdov izrekli tudi njihovi (nekdanji in bodoči) lastniki: predstavniki slovenske Cerkve.

in zagotovitev nujno potrebnega svežega (tujega) kapitala. Vidmova vodilna ekipa jima je zagotovila, da poulične obtožbe, češ da se gredo pri njih divjo privatizacijo, ne držijo, in da so veseli, če jim le uspe

Dr. Ocvirk je prepričan, da morajo navzven nastopiti skupaj, da pridobijo sredstva za dokapitalizacijo, s katerimi

bi podprli donosne dele proizvodnje. Dogovoriti se bo treba tudi z ostalimi novimi republikami in skušati čim prej vzpostaviti normalne tokove za plasiranje proizvodov in dotok surovin. Možnost sodelovanja vidi tudi z novonastalo Rusko federacijo. Vse to pa v Sloveniji ne bo šlo brez podpore najboljšim programom. Zato je tudi ponudil pomoč vlade (partnerstvo) vsem tistim, ki imajo (vsaj zastavljene) že dobre odnose z zunanjimi partnerji. S skupnimi močmi bi na ravni podjetij in vlad skušali poiskati možnosti za konkretno sodelovanje.

kak stranski, servisni del podjetja uspešno prepustiti v zasebno oskrbo (upravljanje) njegovim dotedanjim delavcem – v solastništvo, lastništvo... Običajno se to pokaže za dobro rešitev in v 1–2 mesecih po začetku samostojnega življenja se tak profitni center prične obnašati dovolj tržno, da ima do 30 % proizvodnih viškov, ki jih lahko ponudi potrošnikom izven tovarne.

Vsekakor so v Vidmu ugotovili, da si socialnih ciljev, ki so jih v svojem okolju dosegali vsa povojna leta, ne bodo več zastavljali. Vseskozi je bil Videm vir (garant) socialne varnosti v okolju in zato sedaj terjajo zapis o tem. Hočejo, da se ohrani vedenje o tem, kje vse leži denar tega kolektiva.

Procesa privatizacije in preoblikovanja Vidma v sodobno podjetje v zasebni lasti so se lotili že v prejšnjem sistemu. Načrt za lastninjenje naj bi izdelali v pol do tričetrt leta, njegova uresničitev pa je odvisna od standardov, ki veljajo za te posle. Roki, v katerih bi bilo možno izpeljati privatizacijo, so namreč gosta še posebej zanimali. Podpredsednik vlade dr. Ocvirk je ocenil, da Videm svojih lanskilnih ciljev ni dosegel, ker se je zrušil ob sesutju sistema klirinške dobave lesa iz Sovjetske zveze. Zatrdil je, da mora strategija krške tovarne bazirati na prodaji in tržnosti in to mimo republik bivše Jugoslavije ne bo možno. “Programi morajo biti konkretni in zagotavljati morajo rezultate. Veliko je vredno tudi znanje, ki ga imate pri vas, saj se ga da plasirati še kam drugam – in tudi zaračunati.” Tudi v tujini vedo, da so Vidmovi strokovnjaki v Drvarju uspeli pognati že rjaveči papirni stroj, in to je solidno priporočilo! Privilegijev ne more biti, prevladati mora čista ekonomska logika. Tudi strah managementa pred lastniki in delavcev pred managerji bo postal samoumevna veriga, ki povsod v svetu daje rezultate: gospodarski razvoj, produktivnost, ekonomičnost...

Inž. Stane Bajc išče rešitve za OE Celuloza: Kako pognati ekološko belilnico 3 in zagotoviti les

Leta in leta je krški Djuro Salaj neprekinjeno proizvajal celulozo na zalogo, tako tudi decembra in januarja, saj je bil ponoven porast povpraševanja po njej vedno tako zanesljiv, da se ni bilo bati večjih težav pri prodaji. Tokrat je drugače: Videm je svojo proizvodnjo celuloze ob koncu leta ustavil in stroje so ponovno pognali 20. januarja.

Inž. Stane Bajc

Lesa je na zalogi za 14-dnevno proizvodnjo, če pa se ga vmes še kaj nabere, lahko proces podaljšajo. Videm ima že nekaj časa blokiran žiro račun in sredstev za nabavo lesa ni. Tudi zalog lesa ni – z radeško papirnico menjavajo les za celulozo, sicer pa imajo te na zalogi samo za potrebe svojih papirničarjev. **Stane Bajc, direktor OE Celuloza**, pravi, da povpraševanje raste, da bo cena celuloze marca ali aprila zrastle, in če oni, monopolisti na domačem trgu, takrat ne bodo imeli celuloze za prodajo...! Zato zelo zagnano išče potrebna sredstva

Obračajo se na kupce, ki jih imajo nekaj čisto resnih – doma in v Avstriji – in ki bi tudi dali potrebna sredstva (kredit), da bi le prišli do celuloze. Financirali bi nabavo surovin kljub ugotovitvam, ki jih je v svoji študiji zapisala finska konsultantska firma Jaakko Pöyry: trenutno ne priporočajo nikakršnih investicij v Videm. Za svoje kredite hočejo morebitni investitorji garancijo upnikov in banke, ti pa se obotavljajo.

Zaradi pomanjkanja sredstev jim stoji tudi investicija v t. i. novo belilnico 3. V skladišču imajo že celo leto vso potrebno opremo, nimajo pa nujno potrebnih petih milijonov DEM, s katerimi bi stroje montirali in zagnali ekološko neoporečno proizvodnjo. V tej belilnici se bodo namreč povsem ognili uporabi plina (klora) in prešli na uporabo klorovega dioksida, s čimer bodo ne le bistveno manj onesnaževali vodo, pač pa bo tudi tako narejen papir manj škodljiv zdravju! Cena take celuloze brez klora je na nemškem trgu za 100 DEM višja od cene one druge, proizvedene po klasičnem postopku. Papirnica Radeče že danes za svoje potrebe uvaža klora prosto celulozo iz Češke! Potrebni denar jim, po besedah Staneta Bajca, ponujajo tako domači kot tuji partnerji, saj tržišče brezklorni papir potrebuje. V radeško papirnico, na primer, za svoje potrebe, uvažajo tako celulozo iz Češke. Postopoma bi modernizirali tudi belilnico 2, tako da bi se tudi v njej lahko ognili uporabi klora in klorovih spojin.

Trenutno iščejo omenjeni denar, potreben za nabavo lesa, in glede na gibanje tržišča ocenjujejo, da bi lahko poslovali pozitivno in bi leto 1992 zaljučili celo z nekaj dobička. Pod pogojem, da najdejo potrebni obratni kapital. Tako zatrjuje inž. Bajc in to smo prebrali tudi v Vidmovem internem Obveščevalcu. Avstrijski partnerji potrebujejo brezklorno bukovo, Goričane – Medvode pa smrekovo celulozo. Za to so oboji pripravljeni tudi plačati – ob garancijah!

Njihov strateški cilj je samostojna, učinkovita organizacijska enota Celuloza v zasebnih rokah. Očiščena vseh dodatnih bremen, ki so na njihov račun sedaj obešeni po ključu. Denar, ki bi ga bodoči (so)lastniki vplačali, pa mora ostati znotraj firme in ga bodo namenili za posodabljanje. Pred kakšnimi tremi tedni je podjetje Videm prešlo na krizno vodenje, kar pomeni centralizirano odločanje in poveljevanje. Verjetno bodo zato tudi nekatere od odločitev v zvezi s problematiko, zapisano v zgornjih vrsticah, sprejeli na najvišji ravni podjetja.

Vidmove ekipe ljudi, ki so se namesto za čakanje odločili za sekanje, sicer pridno podirajo po hostah les že od lanskega septembra, a po besedah Franca Čarga bi ves les, ki se ga je nabralo do konca lanskega leta za 1.000 kubikov, Vidmu zadostoval za enodnevno proizvodnjo. (Foto: Črt Čargo)

Deset novih delovnih mest

Malo pred novim letom so na Skopicaх slovesno odprli spodnjo etažo na novo zgrajenih proizvodnih prostorov Invalidskih delavnic Elektron. Z doslej vloženimi 11 milijoni tolarjev je 45 zaposlenih dobilo boljše delovne pogoje, hkrati pa se je v delavnicah odprlo še 10 novih delovnih mest. Zato je bila otvoritev praznik, kakršnih v današnjih časih ni ravno veliko.

Invalidske delavnice Skopice so nastale leta 1983 z 8 zaposlenimi v preurejenih prostorih nekdanje osnovne šole. Že takrat so bile njihove zmogljivosti premajhne za vse potrebe območja, danes pa je pomen novih delovnih mest še veliko večji, saj je ob 2300 nezaposlenih v Posavju še toliko težje zaposlovati invalide. V novih prostorih bodo že te dni zaposlili 10 novih delavcev, od tega 8 invalidov (tudi iz krške Kovinarske), ob dokončanju celotnega projekta pa naj bi ID imele 150 delovnih mest na okoli 500 kvadratnih metrih delovnih površin.

Projektno dokumentacijo za nove prostore so začeli pripravljati leta 1988. Denar so prispevali republiško ministrstvo za delo in zavod za zaposlovanje, SPIZ in Elektron sam iz lastne dejavnosti. Družbeno

solidarnost pričakujejo tudi v bodoče, saj so invalidske delavnice pomembne za celo Posavje, poleg tega pa je direktor, inž. Josip Zoričič, z izjemno prizadevnostjo pri uresničevanju projekta dokazal, da je denar prišel v prave roke. Konkurenčnost na trgu, ki jo delavnice s svojim statusom dosegajo tudi zaradi manjše obremenjenosti z davkami, jim zagotavlja obstoj in razvoj.

Na slovesni otvoritvi novih prostorov 20. decembra. Od leve: direktor Elektronu Josip Zoričič, pomočnik direktorja SPIZ Boris Gačnik (v ozadju), direktor Zavoda za zaposlovanje R Slovenije Janez Žnidaršič, ki je prerezal trak, vodja sevniske enote Zavoda za zaposlovanje Toni Koren (prvi z desne) in Teodor Oršanič, predsednik SO Brežice (drugi z desne).

V Elektronu se pohvalijo, da imajo dela dovolj, tako da v zadnjem času vsega niti sprejeti niso mogli. Trenutno je njihov odjemalec Metalflex iz Tolmina, precej pa so delali tudi za Iskro. Kovinska galanterija, sestavni deli za elektronske aparate ipd. so izdelki, ki zahtevajo predvsem drobno ročno delo. Na sliki: delavke Elektronu pri montaži.

Prihodnost Vidma:

Podjetništvo, kadri in surovine

Kljub težavam v prodaji in preskrbi z lesom že od začetka 1991 je Videm v prvem lanskem polletju še kar normalno posloval in je to obdobje zaključil skoraj brez izgub. Potem so se zvrstili znani dogodki, ki so jim sledili izguba trgov, prekinitve blagovnih in finančnih tokov ter preskrbe z lesom s Hrvaškega. Pomanjkanje lesa je bilo tolikšno, da je bila proizvodnja celuloze le polovična.

Povrhu so v času spopadov v Sloveniji Videm zapustili vsi tuji strokovnjaki, ki so sodelovali pri poskusnem obratovanju papirnega stroja 1. Vsi ti problemi, ki jim je treba prišteti še negativne tečajne razlike, so pripeljali do poslovnega rezultata – 300.000 SLT izgube ob koncu 1991, kar pa je vendarle manj kot leto prej. A kot je na prednovoletnem srečanju z novinarji dejal glavni direktor Franc Čargo, v Vidmu kljub negativnemu finančnemu izidu z optimizmom vstopajo v leto 1992, kajti operativno poslovanje kaže pozitivne rezultate, ki jih potrjuje tudi študija finskih strokovnjakov.

Glavne naloge, ki čakajo Videm letos, so znižanje lastnih poslovnih stroškov, zvišanje produktivnosti in izboljšanje strukture kapitala. Doseganje teh ciljev bo Vidmu nadalje odpiralo pot na zahodne trge, saj se bo na njih lahko uveljavil le s konkurenčnimi cenami. Zato se v Vidmu intenzivno ukvarjajo z zmanjševanjem viškov delovne sile, in to ne z odpuščanjem, pač pa s produktivnim prezaposlovanjem v novih firmah. Ustanovili so že invalidsko podjetje, dve podjetji za zbiranje in odkup odpadnega papirja, stanovanjsko podjetje, restavra-

cijo. Doslej so na tak način prezaposlili okoli 100 delavcev, v načrtu pa je ustanovitev še 5 takih podjetij. Vsa ta podjetja se sicer ustanavljajo s kapitalom Vidma, cilj pa je, da se poslovno povsem osamosvojijo. V preteklem letu so se osamosvojile tudi enote TES, Papirkonfekcija in Titov Drvar, ki sedaj samostojno poslujejo. Od lanskega 1. januarja do konca leta se je število zaposlenih "znotraj ograje Vidma" zmanjšalo od 1898 na 1662, ocenjujejo pa, da jih je še okoli 400 preveč.

Vsi ti procesi postopoma spreminjajo podjetje v bolj transparentno, lažje obvladljivo in bolj prilagodljivo strukturo. Končni cilj sprememb pa je privatizacija. To je eden od nujnih pogojev – drugi je prenehanje vojne v naši okolici – da pride v Videm tuji kapital. Pripravljenost za to pri tujih poslovnih obstaja, Videm pa je partner, s katerim

Proti koncu preteklega leta je stalo 70 % svetovne celulozne industrije, potrebe po celulozi so bile na trgu majhne. Tako je Videm težko plasiral zunaj že sicer skromno proizvodnjo. Zdaj napovedujejo izboljšanje na trgu celuloze, kar bi moralo prinesiti tudi denar za nakup lesa. Medtem pa se skušajo znati za les na razne načine. Potem ko odkup lesa od zasebnih lastnikov gozdov ni dal pričakovanih rezultatov, so odšli sekat sami. V OE Les so v začetku oktobra formirali ekipo svojih delavcev, in teh 12 do 18 ljudi zdaj poskuša opraviti delo, ki ga drugi niso zmogli opraviti v zadostni količini. Vsi ti delavci so se za novo delo šele priučili, vendar po dveh mesecih, kot je za tovarniški Obveščevalec povedal direktor OE Les Anton Vodišek, s produktivnostjo niso več zaostajali za profesionalci s tega področja.

se splača poslovati. Do te ugotovitve so prišli strokovnjaki finske firme Jaakko Pöyry, ki so za Videm izdelali študijo razvoja do leta 2001. Prednosti Vidma vidijo v dobrem surovinskem zaledju (v krogu 600 km) in strokovnih kadrih, ki jih Videm ima. Papir pa je izdelek, ki ga svet potrebuje.

Papirkonfekcija je Papiroti postala

VELIKO JE BILO BESED O NEKDANJI VIDMOVI PAPIRKONFEKCIJI, ODKAR

je gospodarska kriza zakoračila po Sloveniji. Na prvih tiskovnih konferencah smo novinarji Vidmove šefe po njej še spraševali, pa je bilo še vse preveč neznank, da bi nam hoteli ali mogli kaj povedati, potem smo odnehali. Očitno je čas dozorel in sedaj je Papirkonfekcija povabila nas. Preimenovali so se v Papiroti – vse iz papirja Krško, d.o.o., lastnik je še vedno Videm, oni pa so se izločili kot profitni center. Promocijski nastop pred poslovnimi partnerji in novinarji so imeli 22. januarja. V informacijskem gradivu, ki so ga razdelili, je zapisano, da so se ustanovili 1. julija 1991, da je 40 % njihove prodaje bilo vezane na jugoslovanski trg, vendar jih vojna ni presenetila in so jo prebrodili brez hujših posledic. Preusmerili so se na slovenski trg, sedaj pa že uresničujejo prve izvozne posle.

V kolektivu jih je ostalo še 123, njihov sedanji proizvodni program pa sestavljajo konfekcijski izdelki in spiralna embalaža. Tisk so opredelili kot svojo stransko dejavnost. Letos nameravajo ta program izpolniti in posodobiti, vlagali bodo v informacijski sistem. Prvi v Sloveniji bodo kupili stroj za izdelavo vrečk za potrebe mlinške industrije, razvijajo pa tudi nove programe. V gradivu, ki so ga razdelili novinarjem, je med finančnimi rezultati zapisana ocena, da so v času med julijem in decembrom 1991 imeli 5-odstotni delež dobička v prihodku. Na zaposlenega je to znašalo 7.122.000 SLT.

“Zavedamo se, da bodo potrebni veliki naporji vseh nas, da dosežemo svoj cilj: ne le preživeti, ampak povzpeti se v sam vrh. Jasno nam je tudi, da to ne bo šlo čez noč, vem pa, da bomo upravičili zaupanje lastnika,” je na srečanju zaključila svoj nagovor direktorica Milena Šauta. S predstavnikom lastnika, ing. Milanom Šetincem, sta trčila in nova firma se je simbolično poslovila od Vidma.

Poročilo o delovanju NE Krško

NOVEMBER 1991

Proizvedena električna energija: 443.044 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,0° C
- maksimalni delta T: 2,63° C
- povprečni delta T: 0,92° C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij – 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi – 200 GBq):

- tritij 0,02 %
- ostali 0,007 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0.001 %.

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih aprila:

- RAO srednje aktivnosti: 0
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 8224.

Elektrarna je novembra dosegla 100-odstotno razpoložljivost in 99,25-odstotno izkoriščenost.

DECEMBER 1991

Proizvedena električna energija: 456.340 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,0° C
- maksimalni delta T: 3,0° C
- povprečni delta T: 1,8° C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij – 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi – 200 GBq):

- tritij 12,9 %
- ostali 0,1 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) **je bila v mejah** za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv):

0.04 %

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih aprila:

– RAO srednje aktivnosti: 17

– RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih so-

dov: 8241.

Elektrarna je decembra dosegla 100-odstotno razpoložljivost in 99,93-odstotno izkoriščenost.

Elektrarna je lanski načrt proizvodnje izpolnila že 7. decembra, do konca leta pa ga je presegla za 8 odstotkov.

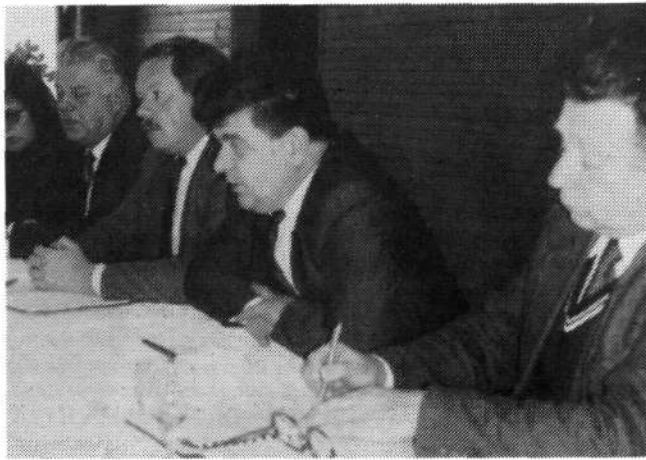
Srečanje vodilnih Mercatorja in krške občine na temo:

“Kako navrtati Mercatorjev mošnjiček!?”

Občinsko vodstvo je bilo pobudnik nedavnega sestanka (20. januarja), ki so se ga udeležili tudi direktorji Mercatorjevih podjetij iz Krškega in predsednik njihovega poslovnega sistema **Miran Goslar** s svojo ekipo. V njej so bili podpredsednik **Alojz Klemenčič**, direktor finančne službe **Drago Vavpotič** in direktorica njihovega podjetja za razvoj, Optime, gospa **Sedejeva**. V prvem delu srečanja so se obiskovalci pogovorili z direktorji svojih krških firm (Preskrba, Hotel in Agrokombinat) o problematiki poslovanja in kasneje smo v razgovoru slišali o tem kar zmerne ocene. Drugačne note pa so Mercatorjevi ljudje očitno ubrali v javnem delu razgovora, ko so se jim pridružili župan, predsednik izvršnega sveta in nekateri ministri. Vsi ti so si jih prizadevali prepričati, da ne morejo samo z nerazvitega juga (Posavja) v Ljubljano voziti pridelkov.

Miran Goslar je dokazoval, da za reševanje ekologije prašičje farne niso imeli posluha niti na ministrstvu za kmetijstvo (zaradi pomanjkanja denarja), Krčani pa, da jim je dovolj takih in drugačnih rezervatov za vratom, ki pomenijo za našo skupnost samo strošek. Vse pač sloni na ekonomski logiki.

Problem ekologije farne bi rešila investicija za uresničitev pripravljene študije o predelavi gnojevke, medtem ko bi sistem oroševanja z vodo iz vrtin intenziviral proizvodnjo na 1.200 hektarjih sadovnjakov Krškega polja.

Največ problemov se je seveda nabralo v kmetijstvu, saj mora Agrokombinat rešiti ekologijo prašičje farne na Pristavi, nadomestiti klavnico, dokončati oroševalni sistem v sadovnjakih in se izseliti iz sedanje upravne zgradbe. Pogajanja so bila vztrajna z obeh strani: končno je prašičja farma na Krškem polju, ki je opredeljena kot naravni rezervat pitne vode za vso Slovenijo, po drugi strani pa gospod Goslar trdi, da je Mercator v času gradnje naredil vse, kar so od njega zahtevali dokumenti, zato ne želi govoriti o sanaciji, ampak vso reč gleda kot dodatno investicijo. Tudi za možnost inšpektorskega zaprtja farne se ni kaj prida zmenil. Mercator brez nje lahko preživi. Prepričan pa je, da kljub akcijam kmetov in ekologov in drugih sistema prašičjih farm ne bo nihče rušil in zapiral. Preprosto zato, ker meso preveč potrebujemo in je tolikšno proizvodnjo skoraj nemogoče nadomestiti na zasebnih mini farmah. Predvsem pa družinske kmetije nastajajo vse prepočasi.

Klavnico v Kostanjevici bodo inšpektorji ravno tako ob koncu letošnjega leta zaprli, če ne bo preurejena. Sistem Mercator je ne potrebuje, a Posavje je ne da. Ob tem je klavnica tam, kjer je, v

napoto razvoju kostanjeviškega turizma, zato bo potrebna novogradnja. Predračun znaša 11 milijonov DEM - odločno preveč za zmogljivosti Mercatorja, pa če Krčani še tako vztrajajo. Končno so našli skupni jezik: proizvajalci opreme gotovo dajejo tudi ugodna, dolgoročna posojila, zakonodaja se bo spremenila, nekaj bi nabrali s skupnimi močmi... Skratka: še se bodo pogovarjali.

Upravno zgradbo v Žadovinku bi morali dograditi, da bi lahko tja preselili še preostali del uprave Agrokombinata, s prodajo poslopja na sedanji lokaciji (v Krškem) bodo v ta namen zagotovili nekaj potrebnih sredstev, predvsem pa bi imela občina možnost, da zagotovi prostor, potreben za širitev zdravstvenega doma. "V primeru, da že sedanji ob novi zakonodaji in organizaciji zdravstva nenadoma ne bo postal prevelik!" smo slišali pripombo. Pri postavitvi oroševalnega sistema so tudi že prekoračili polovico naložbe: manjka jim le še 40 % vrednosti, saj je dobršen del opreme že nabavljen in vgrajen.

Vprašanje je sicer, kakšni pogoji gospodarjenja nas še čakajo, a če je soditi po besedah, izrečenih na sestanku z Mercatorjevimi šefi v Krškem, potem vendarle niso vsa vrata zaprta. ■

Nov oskrbni center za 2000 ljudi

V krajevni skupnosti Dolenja vas so tik pred novim letom dobili praznično darilo, kakršnega bi si želel še kdo. Slovesno so odprli oskrbni center v Starem Gradu, ki je nastal z dograditvijo in obnovo nekdanje trgovine. Tako je bila izpolnjena obljuba, ki jo je krajanom pred dobrim letom in pol v imenu M-Agrokombinata dal njegov direktor Ivan Kozole. To je edini tovrstni objekt v tem delu krške občine in bo glavno oskrbno mesto za okoli 2000 ljudi iz 9 okoliških vasi.

S prenovi in dograditvijo nekdanjega zadružnega doma je nastal prostor za oddelke z živili in mešanim blagom, kmetijske pripomočke in reprodukcijski material, bife in skladišča; v podstrešnem delu so prostore dobili še krajevna skupnost, krajevni urad, kmetijska pospeševalna služba in mladina. Po načrtih Savaprojekta so dela opravili Pionir in obrtniki OZ Resa, skupaj z opremo pa je investicija veljala okoli 10 milijonov tolarjev. Denar so prispevali NE Krško, M-Agrokombinat in Poslovni sistem Mercator, cel projekt pa je bil deležen tudi politične podpore občinskega vodstva.

V oskrbnem centru bo v začetku zaposlenih 8 prodajalcev. Direktor M-Agrokombinata Ivan Kozole mu je napovedal uspešno poslovanje, saj bo s svojo razširjeno ponudbo pomenil prihranek v času in denarju zlasti za kmete in obrtnike s tega območja, ki so se doslej oskrbovali pretežno zunaj občine. Povrh ima še ugodno lego ob regionalni cesti Krško-Brežice in ne nazadnje tudi dobre prodajalce, katerih vloga bo ob zmanjšanju kupne moči in povečanju konkurence morda še bolj odločilna kot doslej.

Veliko govorcev se je zvrstilo na otvoritvi v Starem Gradu: direktor M-Agrokombinata Ivan Kozole, direktor gospodarsko-računovodskega sektorja NEK Rudi Mlinarič, predsednik IS SO Krško Franc Čermelič, predsednik sveta KS Dolenja vas Branko Vodopivec, vodja Agrokombinatove PE Trgovina Jože Žabkar in še poslovodja v Starem Gradu Jože Žitnik, vsem pa se je poznalo, da so resnično zadovoljni, ker je delo dokončano, prav tako kot krajani, ki so se v lepem številu udeležili slovesnosti. Na spodnji sliki: Rudi Mlinarič je simbolično izročil ključke trgovine poslovodji Žitniku.

Zbor sadjarjev PE Zadruga:

Nasadi so, jabolk pa ni in ni...

Ali bo ustanovitev Društva sadjarjev Posavja rešila katerega od problemov?!

Agrokombinatova Poslovna enota Zadruga je čutila dolžnost, da analizira pridelavo sadja v letu 1991 in s tem povezano problematiko, zato je 24. januarja povabila na sestanek svoje kooperante – sadjarje.

Prikazali so jim, kaj je bilo v preteklih dvanajstih letih narejenega. Gre namreč za programe v kooperaciji, ki so dali skupno 76,5 hektarjev obnovljenih ali na novo urejenih sadovnjakov. Povprečno so vsako leto zgradili okrog pet hektarjev nasadov. Analiza zadnjih dveh do treh let jih sili k razmišljanju o vzrokih, zaradi katerih je odkup manjši, kot bi lahko bil glede na obseg uresničenih programov. Ti pomenijo pač določeno velikost urejenih nasadov oziroma povedo, da bi s tolikšne površine v letu 1990 moral Agrokombinat odkupiti okrog 2,5 do 2,6 tisoč ton jabolk! Od leta 1986, ko je bil odkup najbolj uspešen (1.100 ton jabolk), njegova količina iz leta v leto pada. Tako so lani odkupili samo za okrog 400 (z besedo: štiristo) ton jabolk in od tega skoraj polovico DRUGEGA razreda ali industrijske kakovosti.

“Sadjarje smo danes sklicali zato,” pravi dr. Ignac Kralj, direktor PE Zadruga, “da bi jim še enkrat predstavili (obnovili) funkcijo naše organizacije – povezane s stroko, vse, kar smo skupaj napravili in kar jim pri sedanji organiziranosti kot Poslovna enota Zadruga lahko nudimo! Nudimo pa jim lahko vse, kar oni pogrešajo oz. želijo: od priprave programov v sodelovanju s strokovno svetovalno službo preko pridobivanja financ, vodenja investicij, organiziranja odkupa, storitev skladiščenja in trženja pridelkov. V to je vključena finančna služba HKS, katere namen je, da razdrobljena sredstva akumulira in jih v obliki kreditov posreduje drugim članom za vlaganje ali za dru-

Sadjarji naj bi organizirano uveljavljali svoje interese v odnosih z zadrugami, podjetji in občinami, skrbeli za strokovno izpopolnjevanje članov kakor tudi dajali pobude za nove oblike tržnega povezovanja. V ta namen naj bi jim služilo tudi formalno združevanje. Ustanovni zbor posavskega društva sadjarjev bo v nedeljo, 2. februarja 1991 ob 9.30 v kulturnem domu v Krškem. Uvodno predavanje bo imel gospod France Lomberger iz Maribora, predstavil pa bo oblike povezovanja sadjarjev v Evropi.

ge namene. Okrog organiziranosti PE Zadruga in celega zadružnega dela je nastala določena zmeda in vzroke za manjši odkup pridelka je iskati tudi v tem. Zato smo se odločili, da pripravimo novo pogodbo, ki bo uravnavala medsebojne odnose, danes pa smo jim predstavili osnovne pogoje sodelovanja.”

Drugi del sestanka je bil namenjen strokovnemu predavanju dipl. ing. agr. Marka Babnika o tehnologiji pridelave jabolk in negi nasa-

dov. Sadjarjem je predstavil zanimive novosti, zlasti tiste, ki jih s pridom uvajajo sadjarji na Zahodu, v sadjarsko razvitih deželah. Na kratko so jim predstavili tudi možnosti za nabavo vseh mogočih sredstev za zaščito nasadov. Pri tem je dipl. ing. agr. Jurij Mamilovič zagotovil, da teh sredstev ne bo primanjkovalo, so pa že izredno draga in bodo še dražja.!

V prihodnje nameravajo tudi v okviru PE Zadruga posredovati vsem pogodbenim sadjarjem redne sadjarske informacije, zlasti v zvezi z zaščito nasadov, poleg tega pa so se organizirali tako, da bodo lahko vsi pogodbeni sadjarji dobili neposredno informacijo pri fitopatologinji dipl. ing. agr. Eriki Orešek v strokovni službi PE Sadjarstvo.

Združenje rejcev hladnokrvnih konj v Posavju

Dvig kakovosti konj, boljši odkup in večji izvoz

Okoliški rejci hladnokrvnih konj so se doslej vključevali v Konjeniški klub Posavje, kjer so jih "športniki" seveda gledali zviška in postrani, zato tudi ni bilo prave možnosti, da bi ob njih reševali svoje probleme. Sedaj so temu sklenili narediti konec in ustanoviti lastno konjerejsko združenje. Zbrali se bodo v nedeljo, 2. februarja 1992 ob 9.30 v sejni sobi A krške občinske (upravne) zgradbe.

Pretekli teden smo obiskali sestanek pripravljalne skupine, kjer so še zadnjič pregledali predlog ustanovnih dokumentov. Med temi smo našli tudi program, ki ga je na državni ravni za rejce hladnokrvnih konj pripravila zveza njihovih podružnic. Med nalogami združenja so zapisane tudi naslednje: vodenje aktivnosti za ohranjanje in oživljanje konjereje v Sloveniji, izvajanje in organiziranje premovanj ter razstav

kakovostnih živali iz A in B rodovnika, strokovno ocenjevanje ter odbir za v rodovnik, organiziranje avkcij, sejmov in prodaje kakovostnih živali iz A rodovnika na sejmu haflingerjev v Ljubljani ter na kmetijskem mednarodnem sejmu v Gornji Radgoni... Zveza bo organizirala stalne avkcijske sejme za vse kategorije konj, opazili pa smo, da je Posavje med naštevanjem predvidenih okolišev izpadlo oz. je očitno priključeno dolenjsko-novomeškemu področju. Po konjskih sejmih naj bi, v dogovoru s trgovskimi podjetji, uveljavili odkup brez posrednikov, ki se sicer s tem ukvarjajo. Tako bi radi dosegli odkup konj po realni veljavni tržni ceni, oz. preprečili umetno zniževanje njihove cene. Doslej so take konje kasneje preko prekupčevalcev, po nižji ceni, odkupovali na domovih. Upravni odbor društva si mora v prihodnje, tudi prizadevati, da na take sejme povabi tuje kupce, ki bodo lahko konje odkupovali neposredno od rejcev.

Uradova nova oblačila

POŠTNI URAD V KRŠKEM MESTNEM JEDRU JE BIL SICER ČASTIVREDNO

star, a ravno zaradi tega sam sebi že malo nadležen, saj je bil tesen in dodobra iztrošen. Letošnji Miklavž, Božiček in dedek Mrz so zato stopili skupaj in tako poštnim uslužbenkam kot tistim, ki nam je bil namenjen, naredili veliko veselje. Za poštni urad so prinesli novo oblačilo. Delavke, ki so tam zaposlene, so dobile pisarno za svoje potrebe in opravila, ki niso vezana na delo s strankami, obiskovalci pa lepšo podobo, prijetnejše počutje in tri telefonske govorilnice. Več si v teh časih že skoraj vsesplošne revščine ni mogoče želeli, saj so uslužbenke bile že prej prijazne in učinkovite. Pošta v Krškem bo še naprej obratovala po starem: vsak dan med 7.30 in 15. uro, ob sredah do 17. ure, ob sobotah pa bo zaprta.

Pustne novice

bodo izšle – če boste tudi vi pomagali. Uredništvo prosi krške občane (in druge), naj začno zbirati gradivo in ga dostavljati. Čas za to je do 15. februarja. Zagotavljajo, da bodo Pustne novice zanesljivo izšle, če ne drugače, pa razmnožene s fotokopirnim strojem. V tem primeru bodo poleg besedil prišle v poštev še risbe, skice, karikature in zelo ostre fotografije. Svoje prispevke pošljite na naslov: Turistično društvo Krško, Cesta 4, julija 59, Krško. Pomagajte, da se navada ne bo zatrla!

Dobra sezona alpinistov "Bohorja"

Na štititisočakah in strmih stenah

Alpinistična skupina pri Planinskem društvu Bohor je imela konec novembra svoj zaključek sezone. Okoli dvajset se nas je zbralo v koči na Bohorju, kjer smo pregledali, kaj in kako smo delali v preteklem letu. Lahko rečemo, da je bila pretekla sezona za nas zelo uspešna. Naši člani so splezali veliko težkih smeri v naših stenah, med njimi tudi nekaj prvenstvenih. Med vsemi je prednjačil **Miloš Kolšek**, ki je preplezal kar pet prvenstvenih smeri, in sicer v Ospu smer, ki jo je imenoval *Žalostna sova*, z oceno A 3-2, V+, 100 m, in smer *Opre Roma*, A 2-1/V+, 60 m (solo vzpon), v predvojnih časih je v Paklenici v steni *Aniča Kuka* splezal s splezalcem smer *Sreča* z oceno A 3-2, V+, 100 m.

Skupaj z načelnikom naše alpinistične skupine **Arnoldom Koštomajem** pa sta v Kamniških Alpah splezala še dve prvenstveni smeri, in sicer v Vežici smer *Ples* v črnem z oceno A 3-2/V, 150 m, in v Kočni smer *Miranov steber*, V-, VI, 170, ki sta jo imenovala po Miranu Smerdelu, planinskem vodniku našega društva, ki je izgubil življenje v stenah Kočne. Arnold Koštomaj se je izkazal tudi s plezanjem športnih smeri, in sicer je na pogled splezal v Kotečniku pri Libojah smeri *Herkmes* (VIII), *Vrena* (VII+) in *Mravlja* (VII).

S svojim plezanjem sta se v letošnjem letu izkazala tudi **Bojan Kurinčič** in **Hinko Uršič**, saj sta ponovila kar nekaj težjih "klasik" v naših Alpah, in sicer v Šitah smer *Belač-Zupan* z oceno V, v dolgem Hrbtu smer *Trikot* z oceno VI in v severni steni *Triglava Skalaško* z oceno V. Bojan Kurinčič je poleg tega prosto preplezal še dve težki smeri v Dedcu, Centralni steber (VI+/VI) in *Desno* (VI/V-).

Dva naša člana, **Marjan Zver** in **Gorazd Pozvek**, sta bila tudi v Centralnih Alpah, kjer sta opravila prečkanje dveh štititisočakov, *Mont Moundita* (4465) in *Mont Blanc*

du Tacula (4248), splezala pa sta tudi na vrh *Matterhorna* (4478), enega najlepših štititisočakov v Centralnih Alpah.

V letošnji sezoni smo dobili tudi prvo "žensko sedmico" v naši alpinistični skupini. **Aleksandra Voglar** je v plezališču Armeško preplezala smer z imenom *Mali princ* (VII).

Seveda smo poleg naštetih vzponov preplezali še veliko težkih in lažjih smeri v stenah in slapovih naših Alp, se povzpeli na veliko naših in tujih vrhov in opravili nekaj lepih turnih smukov.

Ob zaključku sezone smo na tradicionalen način, s krstom, sprejeli medse tudi tri nove alpiniste in eno alpinistično pripravnico, en naš član pa je opravil izpit za alpinističnega inštruktorja. S tem smo izpolnili tudi pogoje, da se preimenujemo v alpinistični odsek, kar bomo storili na skupščini našega planinskega društva februarja 1992.

Na koncu pa bi mlade in starejše, ki si želijo novih preizkušenj in avantur in ki imajo radi hribe, povabili v alpinistično šolo, ki se bo začela marca letos.

Alpinistična skupina
pri PD Bohor Senovo

Kadeti RK Krško še naprej v slovenskem vrhu

Tekmovanja v republiških rokometnih ligah se bodo nadaljevala v drugi polovici februarja, zato je čas, da potegnemo črto pod prvim delom sezone 1991/92.

Na tekmovalnih razpredelnih je med ekipami RK Krško zaenkrat najvišje uvrščena kadetska ekipa (igralci letnika 1975 in mlajši), ki v svoji ligi (območje Zasavje-Posavje) vodi s 14 točkami in je še naprej prvi favorit za naslov prvaka. S skoraj 26 goli na tekmo je krška ekipa najbolj učinkovita, ima pa tudi najboljšo obrambo. V njej so v letu 1991 nastopali in dosegli gole (številke v oklepajih): Kukavica (74), Šebek (34), Urbanč (34), Levičar (21), Reberšek (18), Vertovšek (9), Kučič (5), Požun (4), Omerzu (3), Šoštar (2), Colner (2) ter Imperl (1) in Kozole.

Ista ekipa je 21. decembra lani nastopila na velikem tradicionalnem turnirju v športni dvorani osnovne šole v Leskovcu, ki ga je RK Krško tokrat posvetil dnevu slovenske samostojnosti. Namenu primerno je organizator poskrbel za izredno kakovostno konkurenco, saj sta med šestimi ekipami nastopila tudi prvo in tretje moštvo z zadnjega državnega prvenstva za letnike 1975, Zagreb in Slovan.

V predtekmovalni skupini so Krščani najprej premagali Radeče papir s 17:8 (8:2), nato pa še ekipo Inles-Rika iz Ribnice z 10:7 (4:4) in tako osvojili prvo mesto. V velikem finalu so se pomerili z RK Zagreb in ga presenetljivo lahko premagali s 14:11 (8:3). Četudi končni rezultat ni povsem prepričljiv dokaz o premoči Krčanov, pa je treba povedati, da so domačini v drugem delu tekme vodili tudi že s sedmimi goli razlike in so zato ob koncu dali priložnost rezervnim igralcem. V ekipi, ki jo je vodil trener Janez Simončič, so nastopili: Imperl, Kozole, Šebek (9), Božič, Požun, Levičar, M. Urbanč (4), Reberšek, Martinčič (7), Vertovšek (8), D. Urbanč (14) in Kukavica (4).

Končni vrstni red sodelujočih ekip na turnirju je bil naslednji: 1. Krško, 2. Zagreb, 3. Inles-Rika Ribnica, 4. Slovin Ljubljana, 5. Radeče papir in 6. Šešir Škofja Loka.

Prve tri ekipe so prejele pokale, prav tako najboljši strelec. Najboljša sedmerica turnirja je prejela praktične nagrade, v njej pa so bili po oceni trenerjev sodelujočih ekip tudi trije igralci RK Krško: Imperl, Vertovšek in Urbanč D.

Turnir, na katerem je organizator ekipe RK Zagreb izročil tri velike zavitke igrač za hrvaške otroke - begunce (darilo Občinske zveze prijateljev mladine), so z denarjem in drugimi prispevki omogočili: Krajevna skupnost Krško, Zavarovalnica Triglav d.o.o. Krško, LB - Posavska banka, Labod - Libna Krško, Žito - Imperial in Pekarna Krško, Podjetje TINA Krško, Mercator - Preskrba, M - Agrokombinat, FRUTTY Hrastnik Bojan Krško, Državna založba Slovenije Krško, Elektrotehna Krško, Sodavičarstvo Dolinšek Krško, Pekarna Cerklje - Papež Vid, Občinska turistična zveza, Trgovina Obutev Anice Derganc Krško, Mesarstvo Tratnik Leskovec, Sadje - zelenjava AM ETI Krško.

K vsestranskemu uspehu turnirja so svoje prispevali tudi člani Zbora sodnikov Posavja, ki so svoje delo opravili brezplačno in v splošno zadovoljstvo ekip. To so bili: brata Pajič, Nikolič, Pacek in Romih.

Ž. Šebek

Če smo poštene, moramo priznati, da sneg, ki je pretekli teden pobelil tudi Posavje, s pločnikov ni izginil tako urno, kot bi ga v skladu z odlokom stanovalci in uporabniki hiš morali odstraniti. Ponekod so se pa le zganili. Nekateri zaradi čuta dolžnosti, drugi na jezo.

Končno vzrok tudi ni važen, pa čeprav bi šlo samo za stavo. Važno je, da je pločnik čist. Je pa Murkov Sine, ki mu včasih rečejo tudi Vladimir, pločnik pred svojo gostilno enkrat že imel očiščen... (Foto: Ljubo Potočnik)

KK Podbočje tik pod vrhom

Košarkarji Podbočja so odigrali prvih pet tekem v nadaljevalnem delu prvenstva rdeče lige. V zadnjih treh kolih so najprej izgubili tekmo s Cometom (79:83), nato pa dvakrat zmagali. Z visokim rezultatom, 89:69, so porazili ekipo Celja, nekoliko skromneje, a še vedno prepričljivo, pa še Smelt-Olimpijo ml. Rezultat te zadnje tekme je bil 74:85 za Podbočje. Zmagovalna ekipa je prvi polčas končala z 12 točkami prednosti, v drugem delu igre pa je njena največja prednost dosegla 15 točk. Med strelci se je odlikoval Krošelj s 27 točkami, ostali pa so prispevali: Vego 8 točk, Plevnik 6, Rozman 7, Krajcar 11, Krivokapič 18, Jurečič 3, Vaupotič 5.

V petih kolih so Podbočjani zbrali 8 točk in se povzpeli na drugo mesto med osmimi ekipami.

Tekmo 6. kola bodo igrali na domačem igrišču v soboto, 1. februarja. Pomerili se bodo z ekipo Elektra, trenutno četrtega na lestvici.

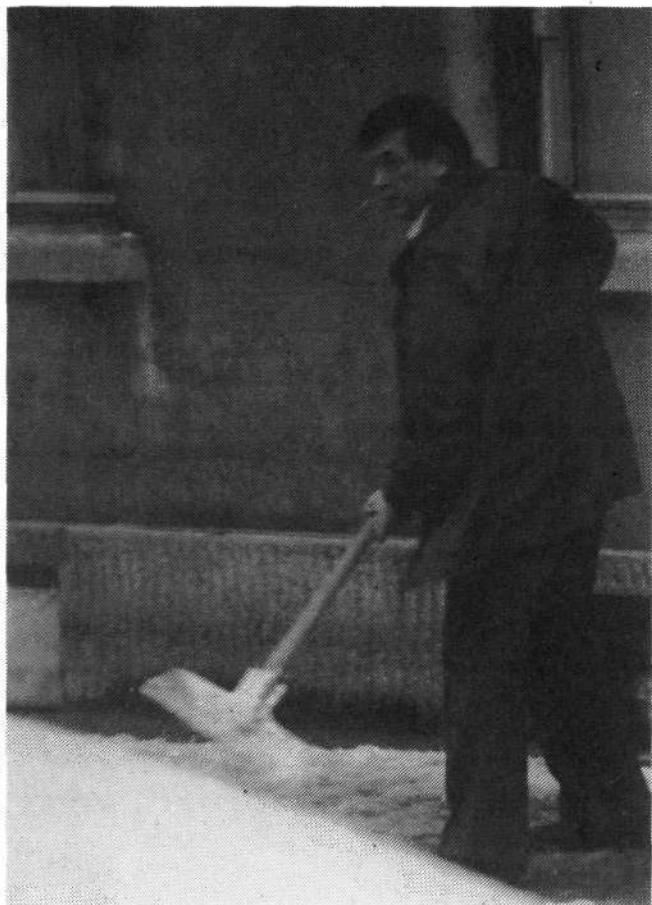

Sedanja sestava ekipe Podbočja, ki se uspešno drži pri vrhu.

NOVO IZ KRŠKE GLASBENE ŠOLE:

med upokoјence je odšel prof. Josip Klepac, ki je dolga leta – vse od vojne sem, postavljaj na noge glasbeno šolo v naši občini. Od 1. februarja 92 bo šolo vodil prof. Drago Gradišek. Za spomin.

“Od srca do srca“

Slovenski krščanski demokrati iz Krškega smo v sredo, 22. januarja, na pogovor s predsednikom volilnega štaba SKD iz Ljubljane, g. Edijem Staničem, povabili vse predstavnike občinskih in krajevnih odborov občin Sevnica, Brežice in Krško. Solidna udeležba je potrdila interes in pripravljenost vseh povabljenih, da se informirajo o pogledih stranke SKD na trenutne razmere v slovenski politiki ter se seznanijo z ukrepi, ki jih nameravajo slovenski krščanski demokrati izvajati v predvolilnem času.

G. Edi Stanič je odgovarjal na številna vprašanja prisotnih, predvsem pa je poudaril, da je SKD normalna in zdravo misleča stranka, ki se v boju za razvoj demokracije v državi Sloveniji uveljavlja s poštenimi in resnimi nameni in pripravljenostjo pozitivno in kreativno soustvarjati lepši in boljši jutri vseh državljanov Slovenije. Svojih

naporov ne bomo gradili na nevoščljivosti drugim strankam za njihove uspehe, ampak bomo vedno znova analizirali možnosti, ki smo jih imeli, pa jih nismo izkoristili. Na osnovi take analize bomo v bodoče načrtovali svoje akcije in jih tudi izvajali.

OO SKD Krško bo v sklopu večerov s skupnim naslovom **Korak k resnici** kmalu organiziral več okroglih miz o problematikah, ki zadevajo ne le prebivalce občine Krško, ampak prebivalce iz celotnega Posavja.

Prijeten in koristen večer smo zaključili z mislijo predsednika SKD, g. Lojzeta Peterleta, ki pravi, da bomo državljani države Slovenije vse napore, ki jih bomo morali vložiti v razvoj naše države, zmogli le, če bomo znali drug drugemu prijateljsko stisniti roko in složno nadaljevati skupno pot. To misel izraža tudi moto predvolilnih aktivnosti SKD: “Od srca do srca“.

Predsednik SKD – OO Krško:
Danilo Siter

Stranka demokratične prenove Krško: Akcije stranke in njen program ji morajo omogočiti povezavo z evropsko levico

“Dve leti pred prvimi svobodnimi volitvami je bil v Sloveniji raj za novinarje in take svobode ne bo nikoli več!“ je zbranim članom Stranke demokratične prenove v Krškem izjavil Mauricio Olenik, član predsedstva SDP Slovenije, ko so ti terjali večjo medijsko prodornost. Zbrali so se tik pred koncem lanskega leta in sestanek je sodil v sklop priprav na decembrsko problemsko konferenco v Postojni. Problemske konference je SDP uveljavila kot ustaljeno obliko svojega dela in (verjetno) tudi komuniciranja z javnostjo.

V svoji uvodni analizi je Mauricio Olenik med drugim tudi ocenil, da je njihova stranka z odločnim pomikom v sredino na skrajni levi pustila prostor, ki ga je (po mnenju dr. Tineta Hribarja) že zasedla Socialdemokratska unija pod vodstvom Rastka Močnika. Veliko besed smo v razpravi slišali na račun počasnosti vodstva stranke, ki se ni znalo pravočasno odločiti za njeno preimenovanje v socialdemokratsko stranko. Slišali pa smo tudi oceno, da je važen program stranke, ki da se mu je treba temeljito posvetiti. Za imenom je treba prenehati žalovati, predvsem pa se končno že odločiti za eno izmed možnosti, ki so na voljo, in se potem lotiti drugega dela. Vsekakor so se strinjali, da prenavljati ni več česa, saj so to storili že zdavnaj, sedaj pa jih čaka borba na volitvah in prizadevanja, da bi skupaj z drugimi pognali kolesje slovenskega razvoja v tek.

V zvezi z bližajočimi se volitvami se je seveda marsikdo izmed udeležencev obregnil ob (še ne tako davne) prve volitve, ko so karieri, dotlej odločni člani Zveze komunistov Slovenije, prvi odskakovali od stranke in se podajali v boj za stolčke pod novimi gospodarji. “Tak skok jim je uspel samo enkrat v življenju,” je pribil eden izmed razpravljalcev, “ker je sedaj prostor že razdeljen! Tudi argumentov, češ da prej, v monopartijski diktaturi, ni bilo možno drugače, jim bo zmanjkalo, vladajoča koalicija pa je pokazala dobršno mero neznanja in nerodnosti.“ Hkrati je bilo slišati priznanje, da bi tudi levica, če bi bila sedaj na oblasti, preživljala strašno težke čase. Silvo Gorenc: “Razlika je le v tem, da bi namesto obstoječih vladnih polprogramov naš program postavljaj kot najvažnejša segmenta gospodarstvo in socialno politiko. Potapljanje gospodarstva bi morali ustaviti takoj, sedaj, rast pa bo itak sila počasna in mučna!“ Še ena pripomba o kadrih: poslanci v republiški skupščini bodo morali postati poklicni, le da jih bodo stranke strašno težko našle, saj je šele sedaj postalo več kot očitno, kako trd je kruh politikov!

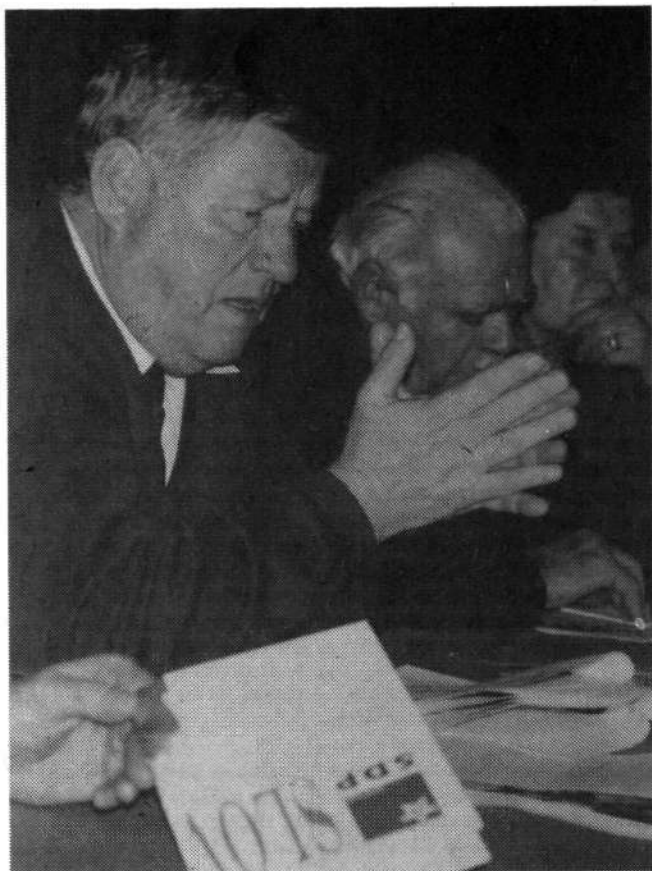
O odnosih s preteklostjo, bremenih napak Zveze komunistov in Komunistične partije: razčistiti je treba enkrat za vselej z “boljševiški-

mi oslarijami“, ki si jih je privoščil prejšnji sistem. “Ni realno pričakovati, da bomo dan na dan poslušali obtožbe nove oblasti o tem, kaj vse je v (svinčenih) petinštiridesetih letih zavozila stara oblast, in bomo v imenu demokratičnosti dialoga pristajali na to, da se ne opredeli narodno izdajstvo med leti 1941 in 1945! Sicer pa bo sladkosti udrihanja po napakah prejšnjega režima kmalu konec, saj ljudje niso neumni in zahtevajo, da nova oblast vendarle tudi sama pokaže, kaj zmore. Tudi sami smo po vojni lahko le kratek čas neomejeno šifrali čez kraljevino!“ Anton Kink pogreša agresivnejše promocije stranknih akcij preko medijev. Nekaj drugih članov je izrazilo prepričanje, da stranka ima dovolj strokovno usposobljenih ljudi, ki bi bili kos

Od leve: Mauricio Olenik, Vili Jurečič (SDP Krško) in Maksimilijan Babič (SDP Krško).

današnjim težavam v Sloveniji, in tudi nikoli ni imela toliko stvarnih simpatizerjev, kot jih ima danes. “Čeprav vemo, da ni res tisto, s čimer strašijo ljudi, namreč da jih bomo, če pridemo ponovno na oblast, pretepali in zapirali!“ je dodal Mauricio Olenik. In še Silvo Gorenc: “Na delavce se sklicujejo čisto vsi. Če ste poslušali izjavo predsednika Peterleta o delavcih, ki gredo na cesto in pred skupščino delat kraval, se sprašujem, ali je krepitev naših obrambnih sil namenjena obrambi od zunaj ali razganjanju neredov! Zato bi morali veliko delati na socialnem programu in minimalni zaščiti ljudi ter na podlagi tega skušati poiskati politične partnerje in pridobiti ljudi.“ Pomembno je prisluhniti tudi idejam drugih ter se pogovoriti z njimi in med seboj...

Silvo Gorenc: "Dosegli smo nacionalno spravo med tistimi, ki so se med leti 1941 in 1945 borili na eni in na drugi strani, nismo pa se še spravili s tistimi, ki so bili v t. i. svinčenih letih (informbiro, dachauski procesi...) po nedolžnem preganjanju, obsojeni in po neumnosti tega vodstva tudi hado maltretirani. Zato, ker so ob nepravem času izrekli nekaj napačnih besed!"

Zbor krških gasilcev:

"Sirena ni zamo za ob sobotah opoldne!"

Po dveh letih skrajnih naporov ob prenovi svojega doma so člani krškega prostovoljnega gasilskega društva uspeli (18. januarja) sklicati kolikor toliko normalen občni zbor. Saj ne,

Ne morem si kaj, da ne bi zapisal še dveh stvari.

Prvič. Zahteva, da se v vrste predsedstva organizacije vključijo tudi sposobni delavci, ne le intelektualci. Dejstvo je, da se bo politični naboj, ki ga je v zadnjih nekaj letih v neverjetni meri izkazalo slovensko ljudstvo, slej ali prej izpraznil. Ljudje se bodo bolj ali manj postavili v vlogo opazovalcev strankarskih spopadov in jih bo iz zasebnosti moč privabiti kvečjemu na volitve, protestna, podporna, slavnostna ali kulturna zborovanja, nikakor pa ne na številne strankarsko obarvane okrogle mize, razprave... Postopoma bodo postali zasebniki (bourgeois, idiots...), razsodniki, aktivna politika pa bo ostala politikom, javnim delavcem, (citoyen, politikos...), ki so za to vsaj minimalno usposobljeni! Zato je verjetno zaman upanje katerekoli stranke, da bo v svoje vrste pritegnila veliko število preobremenjenih, preza-poslenih, trenutno pa še obubožanih delavcev. Zadovoljiti se bo treba z ozkim jedrom vodstva in krogom pristašev.

Drugič. Spominjam se časov (sicer precej let pred liberalizacijo ob slovenski spomladi), ko niti na svojem delovnem področju (v stroki) nisem mogel biti "ta glavni", ker se je praviloma redno našel kdo izmed partijskih kolegov, ki je čutil dolžnost, da me pouči, mi pojasni problem s širšega vidika... Skratka: partija je imela strokovnjake za čisto vse! Na omenjenem srečanju smo slišali, žal, veliko zahtev, naj bo program stranke dober, a niti enega predloga za konkretno akcijo, ukrep, ali ideje, s katero bi lahko stranka kogarkoli na oblasti dregnila, če ne za drugo, pa vsaj za to, da jim lahko potem očita nekooperativnost.

P.S.: Da se ne pozabi! Oktobra 1989 je bila v Brežicah razprava o dachauskih procesih, ki jo je organiziralo Društvo pravnikov Posavja in ki so se je udeležili tudi nekateri takratni obsojenci. Eden izmed njih se je v nekem trenutku pozanimal, ali sedi med občinstvom Silvo Gorenc, nato pa poudaril, da so bili tudi med takratnimi pazniki in udbovci ljudje, ki so (ob tveganju, da jih ujamejo) skušali obsojencem čisto po človeško olajšati muke in jim pomagati, kolikor se je pač dalo. Eden takih je bil tudi Silvo Gorenc. ■

da jih prej ni bilo! Lep dom, v katerega je vloženih nešteto prostovoljnih delovnih ur, priča o njihovi učinkovitosti. A tokrat so se lahko ponovno posvetili sebi, svojemu društvu

Ob požaru v Kostakovi čistilnici so se pokazale slabosti v organizaciji in protipožarni ureditvi.

in njegovim izvirnim nalogam. Pregledali so poročila in se pogovorili o nalogah, ki jih sedaj čakajo.

Pripombe so med drugim letele na organizacijo alarmiranja, saj nova stavba nima ne telefona ne sirene in ne stikala za daljinsko sproženje glavne sirene na občinski upravni zgradbi. Nedavni požar na kostakovi kemični čistilnici jim je dal misliti. Pet minut po koncu tuljenja sirene je odpeljal iz garaže prvi avto s 17 gasilci, takoj za njim naslednji. Samo: sirena je zatulila četrto ure prepozno, ker so morali najprej priti do nje! Ta čas so požar lahko le nemočno opazovali. Tudi ob prihodu na požarišče so ostali bolj kratkih rokavov: njihova avtomobilska cisterna pač premore namesto petih samo tri tisoč litrov, dostopov do Save ob melioraciji bregov niso uredili, sicer pa že sam avto s svojimi 21 leti starosti po čedalje večjem čudežu pripelje kamorkoli. Vzdržujejo ga sicer redno, a kljub temu se vedno tresejo zanj, saj če odpove na cesti – ob nepravem trenutku... Krškim prostovoljnimi gasilcem je povsem jasno, da se bo nujno ozreti za

enim ali več mecen, le težko jih je v tem času izslediti, zato toliko bolj spodbudno zvenijo besede iz nagovora direktorja krške Zavarovalnice Triglav, češ da je ta zaradi svoje dejavnosti zainteresirana, da v okviru svojih zmožnosti prispeva k razvoju društva. Tako kot doslej.

Očitno bo treba na nove temelje postaviti tudi razmerje med prostovoljnimi gasilskimi društvi in poklicno enoto v Krškem, saj so pred leti skoraj celotno požarno varnost v občini zasnovali na obstoju slednje in so lokalna amaterska društva dokaj po krivem odrinili. Enota namreč s svojo posadko izpolnjuje precej obveznosti, zato je lahko v enem turnusu le devet njenih članov. To pa pomeni, da lahko takoj na kraj požara prihitita le dva ali trije poklicni gasilci z ustrežno opremo (ki se ji tudi že poznajo leta!), medtem ko bodo ostalo pomoč morali zagotavljati člani lokalnih društev. O potrebi po koreniti reorganizaciji gasilstva na območju občine so si bili vsi navzoči edini, vključno z v.d. poveljnika PGE Krško, Blažem Kolarjem.

Udeleženci zbora so podaljšali mandat svojim dosedanjim funkcionarjem – do kongresa Gasilske zveze Slovenije, ki bo prihodnje leto.

Videm je prešel na krizno vodenje

Borba za uspešnost

Kaže, da je z mednarodnim priznanjem Republike Slovenije zrastle res veliko mejnikov. Videm se je tako moral dokončno posloviti od ideje o velikem jugoslovanskem trgu in se obrniti k Evropi. Ta preprosti stavek vsebuje veliko potrebnega napora, znanja in poguma vodilne ekipe, ki je v prepričanju, da je že doslej v rešitev tovarne vložila vse preveč truda, sklenila, da se loti še enega poizkusa. Zanjega za člane vodstva, saj je pogodba, ki jih veže z upniki, taka, da jim daje mandat samo toliko časa, kolikor bodo njihovi ukrepi in odločitve pravilni. Kriterij pravilnosti: oživljeni pretok sredstev ob nenehnem nadzoru upnikov, z Ljubljansko banko na čelu. Njihov mandat traja štiri mesece in po tem času bodo upniki ponovno ocenili, če sedanja ekipa še lahko vodi ta program.

Program nosi ime turn around – preobrat podjetja, njegovi osnovni cilji pa so: povečati produktivnost, zmanjšati stroške, izboljšati kakovost, preveriti kakovost in stroške in vedno znova izboljšati kakovost. Njihove napovedi denarnega (gotovinskega) pretoka morajo biti pravilne, povečanje produktivnosti pomeni hkrati tudi zmanjšanje števila zaposlenih s 1628 na 1270. Presežni bodo dobili odločbe o začasnem čakanju na domu. Če se v dveh mesecih v njihovi začasnosti ne bo nič spremenilo, bo ta prešla v stalno brezposelnost. Seveda vidijo Vidmovi ljudje, vsaj vodilni, rešitev za mnoge izmed njih v podjetništvu in privatizaciji, a za to morajo najprej prizadeti sami razčistiti s seboj in se odločiti. Za začetek podjetniške miselnosti, vsaj simboličen (ker gre za malenkost), vidijo Vidmovi ljudje oddajo kioska pri bazenu v zasebne roke. Ljudje se preprosto bojijo tvegati in se zato le v skrajni sili odločajo za samostojno pot. V pogojih, ko pa vodstvo poti

preobrata družbe

nazaj nima, bodo tudi prizadeti (v kratkem bodo izdane odločbe) morali nekaj storiti zase. Videm jim bo pri tem skušal pomagati, kolikor bo možno, saj je to v obojestranskem interesu. Kar nekaj je menda dejavnosti in reči, ki bi se jih v podjetju radi znebili – izbrisali iz svoje evidence obveznosti, jo pa sicer še potrebujejo, kot servisno ali stransko dejavnost. Dali bi jo v najem, dali bi dolgoročno ugodno posojilo, »izkoristili bi stare dele Vidma in tam uredili podjetniško četrt, lahko jo poimenujemo Bonačeva ulica!« je komentiral vodja programa preobrata, Franc Čargo.

Program so v ponedeljek, 27. januarja 92 posebej predstavili novinarjem in za tem tudi članom krške občinske vlade. Zavedajo se, da so časi, ko je lahko vodstvo občine pomagalo podjetju s tem, da je zanj izvirtalo denar, ki je pokrtil izgubo, mimo. Pravi pa gospod Čargo, da morajo z državo (občino) resno razčistiti nekatera Vidmova vlaganja iz preteklosti.

Težave za Videm so se sicer začele že prej, priznavajo, da je bila napaka tudi poizkus mehke variante zmanjšanja presežkov delovne sile, a izbruhnile so, ko so partnerji po svetu izvedeli, da imajo v tovarni težave z zagonom svoje nove investicije, PS 1. Od oktobra dalje njihovi ljudje niso na trgu ponujali posla. Sedaj so tehnologi s podpisanimi izjavami potrdili, da je PS 1 sposoben za obratovanje in 6 ali 7 njihovih komercialistov je že na sejmu papirja v Frankfurtu. Iz radeške papirnice pa bi radi njihovo celulozo. To dvojce daje delovni skupini upanje. K temu pa je vsekakor treba prišteti tudi dejstvo, da je krize v celulozni industriji konec, da povpraševanje po njej tudi v svetu narašča. Če obrnejo pretok gotovine sebi v prid, bodo pritegnili tudi investitorje. Vsekakor so prepričani, da imajo upanje na rešitev, saj bo brez Vidma država morala z uvozom nadomestiti 80.000 ton celuloze letno, izgubila pa bo tudi izvirne prihodke od davkov. ■